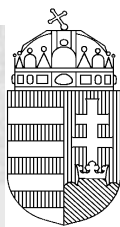

IGAZSÁGÜGYI KÖZLÖNY

AZ IGAZSÁGÜGYI
ÉS RENDESZETI MINISZTERIUM
HIVATALOS LAPJA

BUDAPEST,
2008. JÚNIUS 30.

TARTALOM

Oldal

TÖRVÉNY

2008: XX. tv. a Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2006. évi LV. törvény módosításáról	898
---	-----

A KORMÁNY RENDELETE

145/2008. (V. 22.) Korm. r. az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény végrehajtásáról	899
--	-----

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATA

75/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata.....	899
---	-----

JOGEGYSÉGI HATÁROZATOK

2/2008. BJE h. a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata.....	914
2/2008. PJE h. a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata	916

A MAGYAR NEMZETI BANK ELNÖKÉNEK RENDELETE

7/2008. (V. 26.) MNB r. a jegybanki alapkamat mértékéről	919
--	-----

JOGSZABÁLYMUTATÓ

A Magyar Közlönyben 2008. május 1. napjától 2008. május 30. napjáig közzétett jogszabályok jegyzéke	920
---	-----

SZERVEZETI HÍREK

Kinevezések.....	927
Közszolgálati jogviszony megszűnések.....	927
Igazolványok érvénytelenítése.....	928
Pályázati felhívások.....	928
Tájékoztató	930

Törvény

2008. évi XX.

törvény

**a Magyar Köztársaság minisztériumainak
felsorolásáról szóló 2006. évi LV. törvény
módosításáról***

1. § A Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2006. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 1. §-a a következő új *g*) ponttal egészül ki, a jelenlegi *g*) pont jelölése *h*) pontra változik, a § a következő új *i*) ponttal egészül ki, a jelenlegi *h*) pont jelölése *j*) pontra változik, a jelenlegi *i*) pont helyébe a következő új *k*) pont lép, valamint a jelenlegi *j*)–*k*) pontok jelölése *l*)–*m*) pontokra változik:

(A Magyar Köztársaság minisztériumai a következők:)

„*g*) Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium,”

„*i*) Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium,”

„*k*) Önkormányzati Minisztérium,”

2. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A Tv. 1. § *c*) pontja hatályát veszti.

(3) Ahol e törvény hatálybalépését megelőzően kihirdetett törvény vagy rendelet

a) Gazdasági és Közlekedési Minisztériumot vagy gazdasági és közlekedési minisztert említ, azon

aa) a közlekedésért, az energiapolitikáért, a bányászati ügyekért, az elektronikus hírközlésért és a postaügyért való felelősség körében Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztériumot vagy közlekedési, hírközlési és energiaügyi minisztert,

ab) a gazdaságpolitikáért, az iparügyekért, a kereskedelemért, valamint a külgazdaságért való felelősség körében Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumot vagy nemzeti fejlesztési és gazdasági minisztert,

b) Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumot vagy önkormányzati és területfejlesztési minisztert említ, azon

ba) a helyi önkormányzatokért, a sportpolitikáért, a katasztrófák elleni védekezésért, a köziratok kezelésének szakmai irányításáért, a lakásgazdálkodásért és lakáspolitikáért, a turizmusért, a választójogi és népszavazási szabályozásért, a választások és népszavazások lebonyolításáért és a közigazgatás-szervezésért való felelősség körében Önkormányzati Minisztériumot vagy önkormányzati minisztert,

bb) a területfejlesztésért és területrendezésért, a településfejlesztésért és településrendezésért, az építésügyért és a fejlesztéspolitikáért való felelősség körében Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumot vagy nemzeti fejlesztési és gazdasági minisztert kell érteni.

(4) A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 53. § (2) bekezdésében az „a kormányzati igazgatás összehangolásáért felelős tárca nélküli miniszter önálló működését biztosító fejezeti kezelésű előirányzat felett a kormányzati igazgatás összehangolásáért felelős tárca nélküli miniszter,” szövegrész helyébe az „a XXXIV. Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal fejezet felett a kutatásfejlesztésért felelős miniszter,” szöveg, 1. számú mellékletében a „XI. ÖNKORMÁNYZATI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM” szövegrész helyébe a „XI. ÖNKORMÁNYZATI MINISZTERIUM” szöveg, a „XV. GAZDASÁGI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM” szövegrész helyébe a „XV. NEMZETI FEJLESZTÉSI ÉS GAZDASÁGI MINISZTERIUM” szöveg lép, egyben az 1. számú melléklet a „XVII. KÖZLEKEDÉSI, HÍRKÖZLÉSI ÉS ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM” fejezettel és a „XXXIV. NEMZETI KUTATÁSI ÉS TECHNOLÓGIAI HIVATAL” fejezettel egészül ki.

(5) A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény 31. § (1) bekezdésében az „a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel” szövegrész helyébe az „a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel, a minisztérium szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint” szöveg, 43. § (1) bekezdésében a „törvényben meghatározott kivételekkel” szövegrész helyébe a „törvényben meghatározott kivételekkel, a minisztérium szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint” szöveg, (2) bekezdésében az „egy” szövegrész helyébe a „két” szöveg lép, valamint a 31. § (5) bekezdése és 76. § (4) bekezdése hatályát veszti.

(6) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a költségvetési törvény keretei között az e törvény, valamint a miniszterek feladatkörének változásáról szóló kormányrendeletek végrehajtásához szükséges fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításokat elvégezze.

(7) Az e törvénnyel más szervhez átkerülő feladat- és hatáskörök tekintetében – az ellátásukhoz kapcsolódó egyéb feladatokra, jogosultságokra és kötelezettségekre is kiterjedően – a feladatot eredetileg ellátó szerv jogutódja az adott feladatot, hatáskört átvevő szerv.

(8) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának alkalmazása szempontjából a (3) bekezdésben megjelölt minisztériumot kell az ott megjelölt szervezetek jogutódjának tekinteni.

* A törvényt az Országgyűlés a 2008. május 13-i ülésnapján fogadta el.

A Kormány rendelete

**A Kormány
145/2008. (V. 22.) Korm.
rendelete
az életüktől és szabadságuktól politikai okból
jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló
1992. évi XXXII. törvény végrehajtásáról**

Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény 17. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában megállapított feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény 7. §-ának (1) bekezdésében említett alapösszeg a 2008. évben 68 214 Ft.

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

(2) Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény végrehajtásáról rendelkező 135/2007. (VI. 13.) Korm. rendelet hatályát veszti. Ez a bekezdés a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Az Alkotmánybíróság határozata

**Az Alkotmánybíróság
75/2008. (V. 29.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványok, továbbá folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Bihari Mihály, dr. Bragyova András, dr. Holló András*

és *dr. Kiss László* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog kiterjed az előzetesen szervezett rendezvényekre, közöttük az olyan békés rendezvények megtartására, amelyekre a gyülekezésre okot adó esemény miatt csak rövid időn belül kerülhet sor. A gyülekezési jog kiterjed továbbá az előzetes szervezés nélküli gyűlésekre.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alkotmány 62. § (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 6. §-ának alkalmazásakor a bejelentési kötelezettség a közterületen tartandó, szervezett rendezvényekre vonatkozik.

Önmagában a késedelmes bejelentésre hivatkozva nem tiltható meg azoknak a békés rendezvényeknek a megtartása, amelyek a gyülekezésre okot adó esemény miatt nem jelenthetők be három nappal a tervezett rendezvény időpontja előtt.

3. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdésének „bejelentés nélkül, a 7. § *a*) és *b*) pontjában foglaltaktól eltérően vagy” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt a határozat közzétételének napjával megsemmisíti.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban: „Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.”

4. Az Alkotmánybíróság a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény egésze, továbbá a 6. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

5. Az Alkotmánybíróság a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 6. §-ának a Pécsi Városi Bíróságon folyamatban lévő 15.sz.1974/2007. számú ügyben való alkalmazási tilalmának kimondására irányuló indítványt elutasítja.

6. Az Alkotmánybíróság a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvénnyel összefüggésben előterjesztett, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz számos indítvány érkezett a közterületen tartandó rendezvények szervezésére vonatkozó bejelentési kötelezettséggel, és a bejelentés nélkül tartott rendezvények felosztatásával kapcsolatban. Az indítványok egy része a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) egyes rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte, másik része a Gytv. egészével szemben fogalmazott meg alkotmányossági kifogásokat.

Az egyik indítványozó a Gytv. 14. § (1) bekezdésének „ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül, a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően (...) tartanak, a rendőrség a rendezvényt felosztatja” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Emellett indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: a Gytv. 6. és 7. §-ai nem alkalmazhatók az úgynevezett spontán gyülekezésekre, mivel azokat szervező hiányában nem lehet bejelenteni. Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezés az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog lényeges tartalmát korlátozza, továbbá ellentétes az Alkotmány 7. § (1) bekezdésével, amely szerint a magyar jogrendszer elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. Ezek közé tartozik az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény), amelynek 11. cikke rendelkezik a gyülekezési szabadságról.

Egy másik indítványozó szintén az Alkotmány 7. §-ára és 62. §-ára hivatkozva kezdeményezte a Gytv. 14. § (1) bekezdésének utólagos alkotmányossági vizsgálatát. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés azért alkotmányellenes, mert nem teszi lehetővé a rendőrségnek, hogy mérlegelje a be nem jelentett rendezvényekkel szembeni fellépés módját.

Az egyik indítványozó a Gytv. 14. § (1) bekezdése „ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül (...) tartanak” szövegrészeinek megsemmisítését kezdeményező indítványában az Alkotmány 62. §-ával összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát elismerő 61. §-t is megjelölte. Továbbá hivatkozott arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága a *Bukta és társai kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletében (25691/04. sz. kérelem; Strasbourg, 2007. július 17.) elmarasztalta Magyarországot egy békés gyülekezés felosztatása miatt.

Az Alkotmánybírósághoz fordult a Pécsi Városi Bíróság bírása is, aki – egy szabálysértési eljárás felfüggesztésével egyidejűleg – azt kezdeményezte, hogy a testület ál-

lapítsa meg: a Gytv. 6. §-a ellentétes az Alkotmány 62. §-ával, ezért a 15.sz.1974/2007. számú ügyben nem alkalmazható. Az eljárás alapjául szolgáló ügyben a Pécsi Rendőrkapitányság pénzbírsággal sújtotta az eljárás alá vont személyt, mert a miniszterelnök pécsi látogatásakor spontán összegyűlt személyeket arra hívta fel, hogy vonuljanak át egy másik helyszínre. A hatóság álláspontja szerint a be nem jelentett demonstráció szervezése a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 152. § (1) bekezdésébe ütköző, gyülekezési joggal visszaélés szabálysértésének minősül. A Pécsi Városi Bíróság bírása úgy ítélte meg, hogy a Gytv. által előírt előzetes bejelentési kötelezettség nem biztosít lehetőséget a spontán, békés demonstrációkra. A bíró – álláspontja alátámasztásaként – hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának a *Bukta és társai kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletére.

Két indítványozó a Gytv. egészének hiányos szabályozását kifogásolta. Egyikük alkotmányértőnek tartotta, hogy a Gytv. nem rendelkezik megfelelően a fogalom meghatározásokról, a gyülekezési jog korlátairól, a gyülekezés időhatáráról, a rendezvények találkozásáról, a közlekedési útvonal biztosításáról, a szervező anyagi felelősségéről és a kártérítési igényekről. Ezért első beadványában az indítványozó azt kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Gytv. 6., 8., 9., 12. és 13. §-ának alkotmányellenességét. Az indítványozó később többször pontosította és kiegészítette beadványát. Végül arra a következtetésre jutott, hogy a Gytv. nem javítható egyes elemeinek kiiktatásával, ezért azt kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság a számos alkotmányellenes rendelkezés és hiányosság miatt az egész Gytv.-t semmisítse meg, és kötelezze az Országgyűlést új gyülekezési törvény megalkotására.

A másik indítványozó azt kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság állapítson meg mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet, mert az Országgyűlés nem teremtette meg a szabad mozgáshoz való jog és a közlekedési szabadság érvényesülését biztosító jogszabályi feltételeket, amelyek megfelelő védelmet nyújtanak a gyülekezési jog gyakorlásának „szélsőséges formáival” szemben. A Gytv. hiányosságának tartja az indítványozó, hogy nincs lehetőség a bejelentett rendezvény megtartásával szembeni előzetes jogvédelemre, a gyülekezések időbeli korlátozására és az útlezárásokkal járó rendezvények miatti kárigények érvényesítésére. Az indítványozó az Alkotmány 2. § (1) bekezdésére, 7. § (2) bekezdésére, 8. § (1) bekezdésére, 58. §-ára, valamint 78. §-ára hivatkozott.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.; a továbbiakban: Ügyrend) 28. §-a alapján az Alkotmánybíróság az indítványokat egyesítette, és egységes eljárásban bírálta el.

II.

1. Az Alkotmány indítványokkal érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„7. § (1) A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.

(2) A jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„58. § (1) Mindenkit, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén – törvényben meghatározott esetek kivételével – megillet a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, beleértve a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot is.”

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

„62. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását.

(2) A gyülekezési jogról szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„78. § (1) A Magyar Köztársaság Alkotmánya kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Kormány gondoskodik.

(2) A Kormány köteles az Alkotmány végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjeszteni.”

2. A Gytv. indítványokkal érintett rendelkezései:

„6. § A közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak (a továbbiakban: rendőrség) legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli.

7. § Az írásbeli bejelentésnek tartalmaznia kell:

a) a tervezett rendezvény kezdetének és befejezésének várható időpontját, helyszínét, illetőleg útvonalát;

b) a rendezvény célját, illetőleg napirendjét;

c) a rendezvényen résztvevők várható létszámát, a rendezvény zavartalan lebonyolítását biztosító rendezők számát;

d) a rendezvényt szervező szerv vagy személyek és a szervezők képviselőjére jogosult személy nevét és címét.”

„14. § (1) Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül, a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően vagy tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.

(2) A rendezvény feloszlatását figyelmeztetésnek kell megelőznie.

(3) Ha a rendezvényt feloszlatják, a rendezvény résztvevője a feloszlatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlatás jogellenességének megállapítására.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

Az Alkotmánybíróság először azokat az indítványokat vizsgálta meg, amelyek a Gytv. egészét érintően fogalmaztak meg alkotmányossági kifogásokat.

1.1. Az egyik indítvány a Gytv. alkotmányellenességének megállapítását és teljes megsemmisítését kezdeményezte, mert – az indítványozó álláspontja szerint – számos kérdést nem szabályoz megfelelően. Ezek közé tartoznak a fogalom-meghatározások, a gyülekezési jog korlátai, a gyülekezés időhatára, a rendezvények találkozása, a közlekedési útvonal biztosítása, a szervező anyagi felelőssége és a kártérítési igények.

Az Alkotmánybíróság az 55/2001. (XI. 29.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) már vizsgálta a Gytv. egészének alkotmányosságát. Az Abh. megállapításai szerint nem ellentétes az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében biztosított gyülekezési szabadsággal, hogy a Gytv. „tartalmaz bizonyos korlátozó rendelkezéseket, illetőleg megteremti annak törvényi alapját, hogy e jogot a hatóság a határozatával korlátozza”. Továbbá a Gytv. egészében véve „nem ellentétes a Magyarország által vállalt nemzetközi szerződéses kötelezettségekkel”, mindenképp az Egyezmény 11. cikkével. (ABH 2001, 442, 448–451.) Ezért, az Alkotmánybíróság a Gytv. egésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította. Az Alkotmánybíróság ezeken túl – az Abh.-ban lefolytatott külön vizsgálatok eredményeként elutasította az összesen 20 §-ból álló Gytv. 1. §-a, a 2. § (1) és (3) bekezdése, 5. §-a, 6. §-a, a 7. § b) és d) pontja, a 8. § (1) bekezdése, a 9. § (1) és (2) bekezdése, a 13. § (1) bekezdése, valamint a 14. § (1) és (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat. (ABH 2001, 442.)

1.2. Az Ügyrend 31. § c) pontja szerint az Alkotmánybíróság megszünteti az eljárást, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal

azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a §-ára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmányos sértést megállapítani („ítélt dolog”).

Jelen esetben az indítványozó a korábbiaktól részben eltérő alkotmányos összefüggésekre hivatkozva kezdeményezte a Gytv. egészének megsemmisítését. Ezért az Alkotmánybíróság e vonatkozásban nem minősítette „ítélt dolognak” a beadványban foglalt kérelmet. Ugyanakkor – tekintettel a Gytv.-nek az Abh.-ban elvégzett átfogó alkotmányossági felülvizsgálatára is – a testület úgy foglalt állást, hogy a Gytv. egyes vélelmezett szabályozási hiányosságai nem következhet az egész Gytv. alkotmányellenessége. Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság összességében alkotmányosnak, az alapjogi garanciákat tartalmazó és a nemzetközi emberi jogi előírásoknak megfelelő törvénynek minősítette a Gytv.-t. Ezért feltételezett egyedi hiányosságok jelen esetben sem indokolják a Gytv. egészének alkotmányossági felülvizsgálatát.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Gytv. egésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

2.1. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta azt az indítványt, amely szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe, 7. § (2) bekezdésébe, 8. § (1) bekezdésébe, 58. §-ába, valamint 78. §-ába ütköző, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet eredményez, hogy a Gytv. nem biztosítja megfelelően a szabad mozgáshoz való jog és a közlekedési szabadság védelmét a gyülekezési joggal szemben. Az indítványozó ide sorolta a bejelentett rendezvény megtartásával szembeni előzetes jogvédelem, a gyülekezések időbeli határainak és az útlezárásokkal járó rendezvények miatti károk megtérítésének hiányos szabályozását.

2.2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 49. § (1) bekezdése kimondja: „Ha az Alkotmánybíróság hivatalból, illetőleg bárki indítványára azt állapítja meg, hogy a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére.” Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg, ha alapvető jog érvényesüléséhez szükséges garanciák hiányoznak, illetve, ha a hiányos szabályozás alapvető jog érvényesítését veszélyezteti. [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.; 37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 232.]

Az indítványozó a szabad mozgáshoz való jogra és a közlekedési szabadságra hivatkozott. Az Alkotmány 58. § (1) bekezdése kimondja: „Mindenkít, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén – törvényben meghatározott esetek kivételével – megillet a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, beleértve a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot is.” Az

Abh. ezzel kapcsolatban a következőket tartalmazza: „A közterület használatának, igénybevételének lehetősége (...) a gyülekezési szabadságon kívül egy másik alapjog: az Alkotmány 58. § által biztosított szabad mozgáshoz való jog érvényesülésének is a feltétele. Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatában már kifejtette, hogy a szabad mozgáshoz való jog a helyváltoztatáshoz való jog szabadságát is jelenti. [60/1993. (XI. 29.) AB határozat, ABH 1993, 507, 510.] A szabad mozgáshoz való jog érvényesülésének leggyakoribb színtere pedig a közút, a közterület. Mivel az Alkotmánybíróságnak következetes az ítélkezési gyakorlata azt illetően, hogy az államnak az alapvető jog tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó kötelezettsége nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy biztosítania kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételeket is (...), két alapjog: a gyülekezés és a mozgás szabadsága esetleges konfliktusának megelőzésére a hatóságnak szükségképpen rendelkeznie kell azzal a jogszabályi felhatalmazással, hogy biztosítsa mindkét alapjog érvényesülését, illetőleg, ha ez lehetetlen, azt, hogy az egyik csak a legszükségesebb mértékben szoruljon háttérbe időlegesen a másik javára. Ez indokolja, hogy a hatóság időben tudomást szerezzen a közterületen tartandó rendezvényről, és erre szolgál a rendezvény előzetes bejelentésének az előírása.” (ABH 2001, 458–459.)

Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban hangsúlyozta, hogy a gyülekezési szabadság és a közlekedési szempontok súlyát a jogalkalmazás során kell figyelembe venni. Azt, hogy „a rendezvény még elviselhető mértékben zavarja-e például a közforgalmú közlekedést vagy nem, a hatóság csak a konkrét rendezvény és a konkrét helyszín ismeretében tudja mérlegelni.” (ABH 2001, 459.)

2.3. Jelen esetben az indítványozó általában hivatkozott a mozgásszabadságra, továbbá konkrét hiányoságként említette a bejelentett rendezvény megtartásával szembeni előzetes jogvédelem, a gyülekezések időbeli határainak és az útlezárásokkal járó rendezvények miatti károk megtérítésének szabályozását.

Az Alkotmánybíróság megerősíti az Abh.-ban kifejtett álláspontját, amely szerint a Gytv. a minden esetben alkalmazandó keretszabályokat tartalmazza, a konkrét ügyekben felmerülő kérdésekre a rendőrségi és bírósági jogalkalmazás során kell megoldást keresni. A jogalkalmazói mérlegelés jelentőségét hangsúlyozta a Lordok Háza is, amelynek döntése szerint a törvény keretei között mindig az eljáró bírónak kell megítélnie – a gyűlés méretét, időtartamát és az útszakasz jellemzőit figyelembe véve –, hogy például az autópályán tartott gyűlések nem teszik-e lehetetlenné a közlekedést. (*Director of Public Prosecutions v. Jones and Another*; 4 March 1999.)

Az Országgyűlés az Abh. meghozatalát követően módosította a Gytv.-nek a bejelentett rendezvény hatósági megtiltásáról szóló rendelkezését. Az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, tör-

vényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 147. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Gytv. 8. § (1) bekezdésében az „illetőleg a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével járna” szövegrész helyébe a „vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható” szöveg lépett. A hatályos szabályozás szerint a rendezvény szervezője köteles írásbeli bejelentésében megjelölni – egyebek mellett – a tervezett rendezvény helyszínét, illetőleg útvonalát [7. § a) pont]. A rendőrség akkor tilthatja meg a rendezvény megtartását, ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható [8. § (1) bekezdés]. Ellenkező esetben, ha a rendezvény közúton kerül megtartásra, a rendőrség tájékoztatja a közút kezelőjét [10. §]. A rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik. Ugyanakkor a rendőrség és más arra illetékes szerv a szervező kérésére közreműködik a rendezvény rendjének biztosításában [11. §].

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a gyülekezési szabadság gyakorlása sok esetben nem a „járművel vagy anélkül való közlekedés szabadságával” mint alapvető joggal áll összefüggésben, hanem a közlekedés rendjéhez fűződő közérdekkel. Ehhez hasonlóan foglalt állást a lengyel Alkotmánybíróság is, amely szerint a szabad mozgáshoz való jog nem a közúton való háborítatlan mozgás lehetőségét biztosítja, hanem a helyváltoztatás szabadságát. (K 21/05. számú ügy; 2006. január 18.) A közlekedés rendjéhez fűződő közérdek védelmében is indokolt lehet a gyülekezési jog korlátozása, de kisebb mértékben, mint amikor másik alapjog védelmében kerül sor korlátozásra. [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 178.; 55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 471–473.]

A mozgás- és helyváltoztatási szabadság sérelmét különösen az olyan rendezvények idézhetik elő, amelyeket ésszerű keretek, gyakorlatilag időhatárok nélkül kívánnak megtartani, mivel azok bizonyos esetekben ellehetetleníthetik a személyek közterületen történő mozgását, közlekedését. Az ilyen rendezvényekre azonban nem terjed ki az Alkotmány 62. § (1) bekezdésének védelme, mivel nem tekinthetők „gyülekezésnek”. Az Alkotmány szövegében szereplő kifejezés ugyanis értelemszerűen időben behatárolt közös véleménynyilvánításokra vonatkozik. Ezt a megközelítést követi a Gytv., amelynek 7. § a) pontja szerint be kell jelenteni „a tervezett rendezvény kezdetének és befejezésének várható időpontját”. Ezért a rendezvény szervezőjének akkor is meg kell jelölnie a rendezvény időtartamát, ha nem látható előre, hogy az akár több napig tartó, tüntető köztéri jelenlét mikor éri el célját, illetve mikor tekinthető okafogyottnak. Ilyen esetekben a Gytv. 6. és 7. §-a alapján a szervező újabb bejelentéssel élhet, hogy a rendezvényt meghosszabbítsák. Ezzel összhangban a jogalkalmazóknak azt kell mérlegelniük, hogy a bejelentés a Gytv. hatálya alá tartozó békés, együttes véleménynyilvánításra vonatkozik-e, vagy attól eltérő közterülethasználatra.

2.4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési szabadság nem jár szükségképpen az Alkotmány 58. § (1) bekezdéséből következő – és az indítványban említett 2. § (1) bekezdésével, valamint a 8. § (1) bekezdésével értelemszerűen összefüggő – mozgásszabadság korlátozásával. A gyülekezési szabadság és a szabad közlekedéshez fűződő érdekek súlyát a konkrét eseteket megítélő jogalkalmazás során kell figyelembe venni. Az ehhez szükséges törvényi kereteket a Gytv. megfelelően biztosítja. Az Alkotmánnyal összhangban van az a törvényhozói megoldás, hogy a közlekedési szempontokat a rendőrségnek hivatalból kell figyelembe vennie. Következésképpen a Gytv.-ből nem hiányoznak a mozgásszabadság érvényesüléséhez szükséges garanciák, ezért nem állapítható meg mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség.

Az indítványban felvetett konkrét problémák közül az útlezárásokkal járó rendezvények miatti károk megtérítésének szabályozása nincs összefüggésben a mozgásszabadsággal.

Az Alkotmány 7. § (2) bekezdése szerint a jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A 78. § az Alkotmány hatálybalépéséről és végrehajtásáról rendelkezik. Ezek a rendelkezések nem állnak alkotmányjogilag értékelhető kapcsolatban az indítványban felvetett szabályozási hiányosságokkal.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt elutasította.

IV.

Az Alkotmánybíróság megvizsgálta azokat az indítványokat, amelyek a Gytv.-nek a bejelentési kötelezettségről és a bejelentés nélkül tartott rendezvények feloszlításáról szóló konkrét rendelkezéseit támadták az Alkotmány 62. § (1) bekezdésére, és azzal összefüggésben a 7. § (1) bekezdésére, valamint a 61. § (1) bekezdésére hivatkozva. Az indítványozók a Gytv. 6. §-ának, továbbá a 14. § (1) bekezdésének – teljes, illetve részleges – megsemmisítését kezdeményezték.

1. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta meg, hogy az indítványok „ítélt dologra” vonatkoznak-e. A testület az Abh.-ban ugyanis elutasította a Gytv. 6. §-a és a 14. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat.

1.1. A Gytv. 6. §-a az előzetes bejelentési kötelezettségről rendelkezik, a 14. § (1) bekezdése pedig előírja meghatározott rendezvények feloszlítását. Az Abh. szerint a Gytv. 6. §-a azért nem ellentétes a gyülekezési szabadsággal, mert „az előzetes bejelentés kötelezettsége

csak a közterületen tartandó rendezvény esetében áll fenn, nem pedig – ahogyan az indítványban szerepel – általánosságban, valamennyi rendezvényre nézve.” A közterületen tartandó rendezvények bejelentési kötelezettsége pedig azért nem alkotmányellenes jogkorlátozás, mert „nem zárható ki eleve: egy rendezvény a résztvevők várható száma, meghirdetésének okai vagy indokai folytán olyan súlyosan veszélyeztetné a népképviselői szerv vagy a bíróság működését, illetőleg a közúton folyó közlekedést, hogy ennek csak a rendezvény megtiltásával lehet elejét venni, az ilyen zavarok megelőzésének lehetővé tétele a törvény által nem tekinthető a gyülekezési jog aránytalan korlátozásának.” (ABH 2001, 458–459.)

A Gytv.-nek a rendezvény feloszlatásáról szóló 14. § (1) bekezdése vizsgálatkor az Abh.-ban a testület jelezte, hogy ez a rendelkezés szorosan összefügg a bejelentési kötelezettséget előíró 6. §-sal és az írásbeli bejelentés tartalmát meghatározó 7. §-sal. „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtené a gyülekezési jog visszaélészerű gyakorlására.” (ABH 2001, 465.)

1.2. A jelen ügy alapjául szolgáló indítványok formai értelemben a Gytv.-nek ugyanazokat a rendelkezéseit támadják, amelyeket az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már vizsgált. Az indítványok azonban részben más alkotmányos összefüggésekre és az Alkotmány más rendelkezéseire hivatkoznak, mint amelyeket az Abh. tárgyalt.

Az úgynevezett spontán, békés gyülekezésekről, amelyek a jelen indítványok középpontjában állnak, az Abh. nem a Gytv. 6. §-ával és a 14. § (1) bekezdésével összefüggésben foglalkozott, hanem a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényeket körülíró 2. § (1) bekezdésével kapcsolatban. A testület úgy foglalt állást, hogy a Gytv. megfelelő jogorvoslatot biztosít arra az esetre, ha „a rendőrség indokolatlanul, vagy visszaélészerűen tiltana meg, illetőleg oszlatna fel gyűlést vagy csoportosulást”. (ABH 2001, 455.)

Az Abh. a Gytv. egésze kapcsán említette a gyülekezési szabadság és a véleménynyilvánítási szabadság [Alkotmány 61. § (1) bekezdés] viszonyát, és az Egyezményben vállalt nemzetközi jogi kötelezettségeket [Alkotmány 7. § (1) bekezdés]. (ABH 2001, 449, 451.) Ezzel szemben a je-

lenlegi indítványok – köztük a bírói kezdeményezés – kifejezetten a Gytv. 6. §-ával és a 14. § (1) bekezdésével összefüggésben hivatkoztak az Egyezményre, és az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Abh. elfogadását követően, a *Bukta és társai kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletére.

A jelen ügy alapjául szolgáló indítványok megemlítették az elmúlt évek jogalkalmazási gyakorlatának számos visszasságát. Az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező bíró szabálysértési ügyében is tükröződnek a gyülekezési jogra vonatkozó szabályozás értelmezése és alkalmazása körüli nehézségek. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben tekintetbe vette, hogy az Abh.-t követően két szakértői bizottság is jelentést adott ki a tárgykörben. Az 1105/2006. (XI. 6.) Korm. határozattal létrehozott szakértői munkacsoport (a továbbiakban: Gönczöl-bizottság) a *Vizsgálati jelentés a 2006. szeptember–októberi fővárosi demonstrációkkal, utcai rendezvényekkel és rendfenntartó intézkedésekkel kapcsolatos eseményekről* című dokumentumban foglalta össze megállapításait (www.gonczolbizottsag.gov.hu). A 2006. október 23-i budapesti erőszakos cselekmények kivizsgálására létrejött Civil Jogász Bizottság (a továbbiakban: Civil Bizottság) a *2006. szeptember–októberi emberi jogi jogsértésekről szóló jelentést* tett közzé (www.oktober23bizottsag.hu). Mindkét dokumentum foglalkozik a jelen alkotmánybíró-sági eljárás tárgyát képező alkotmányossági problémával.

1.3. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a jelen ügy alapjául szolgáló indítványok nem vonatkoznak „ítélt dologra”, mert az Abh.-ban foglaltaktól részben eltérő alkotmányos összefüggésekre és az Alkotmány más rendelkezéseire hivatkoznak. Továbbá az indítványok olyan alkotmányossági szempontokkal állnak összefüggésben, amelyek az Abh. meghozatala után váltak kérdésessé. Tehát a jelenlegi ügy megkülönböztethető az Abh.-ban elbírált alkotmányossági kérdésektől. Ezért az Alkotmánybíróság érdemi elbírálásra alkalmasnak minősítette az indítványokat.

2. Az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog – csakúgy, mint a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága – szorosan kapcsolódik a véleménynyilvánítás szabadságához [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]. Gyűlések megszervezésének, megtartásának, az azokon való részvételnek a joga nélkül a nézetek, információk megszerzésének és másokkal való megosztásának, a vélemények közösen történő kialakításának a lehetősége ugyanis aligha volna megvalósítható. [Összefoglalóan: Abh., ABH 2001, 449.]

A 4/2007. (II. 13.) AB határozat további elvi megállapításokat fogalmazott meg a gyülekezési jog jellegével kapcsolatban: „A békés gyülekezés szabadsága a demokratikus társadalom előfeltétele és alapvető értéke. A gyülekezési jog alapján megtartott rendezvények elválaszthatatlan-

nul kapcsolódnak a demokratikus nyilvánosság értékéhez, e rendezvények teszik lehetővé, hogy a polgárok a politikai folyamatot kritikával illessék, tiltakozásukkal befolyásolják. A békés rendezvények a politikai és társadalmi rend, a képviselői szervek legitimitásának megszilárdítása szempontjából is értéket jelentenek. A tüntetések, tiltakozó akciók a képviselői szervek, a kormányzat és a közvélemény számára is jelzik a társadalomban megjelenő feszültségeket, lehetővé téve azt, hogy az illetékesek időben megfelelő lépéseket tegyenek a feszültségek okainak csökkentésére. Egy demokratikus társadalom nem választhatja a tiltakozás elnémításának, szükségtelen és aránytalan korlátozásának útját: a politikai szabadságjogok korlátozása nem csak azokat sújtja, akik élni kívánnának jogaikkal, hanem a társadalom egészét, így azokat is, akikre hivatkozással az állam a jogkorlátozás eszközéhez nyúl. A gyülekezési jog alapján megtartott rendezvények célja az, hogy a gyülekezési joggal élő polgárok közös véleményt alakítsanak ki, illetve nézeteiket másokkal megosszák, és közösen juttassák kifejezésre.” (ABK 2007. február, 117.)

Tehát a mai alkotmányos demokráciákban a közterületi gyülekezések elsősorban a már kialakult vélemények, álláspontok együttes megjelenítésére, közös képviseletére szolgálnak. A szólásszabadság és a gyülekezési szabadság kapcsolata legfőképp a közös, nyilvános véleménykifejezést jelenti. A gyülekezési szabadság mint kommunikációs jog jelentőségét növeli, hogy – ellentétben a sajtóval – közvetlen hozzáférési korlátok nélkül biztosítja mindenki számára a politikai akaratképzésben való részvételt. Az Alkotmány 61. § (1) és (2) bekezdése alapján mindenkinek joga van arra, hogy sajtóterméket hozzon létre. Ez számottevő anyagi ráfordítást igényel. Az Alkotmányból ugyanakkor nem következik, hogy az egyes sajtótermékek közvételegyék bárkinek a véleményét. Ezért a közügyekben való részvételt biztosító jogintézmények közül nagy a jelentőségük azoknak, amelyeket a személyek hasonló feltételekkel tudnak igénybe venni. Hagyományosan idetartozik a közterületi gyülekezés szabadsága, és újabban ilyen szerepet kezd betölteni az internet.

Az Alkotmány 62. § (1) bekezdése szerint a békés gyülekezési jog szabadon gyakorolható. A jogkorlátozás határait – csakúgy, mint a többi alapjog esetében – az Alkotmány 8. § (2) bekezdése vonja meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az alapvető jog korlátozása csak akkor marad alkotmányos keretek között, ha a korlátozás nem az alapjog érinthetetlen lényegére vonatkozik, ha elkerülhetetlen, azaz, ha kényszerítő okból kerül rá sor, és ha a korlátozás az elérni kívánt célhoz képest nem aránytalan [20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 69, 71.; 7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 25.; 22/1992. (IV. 10.) AB határozat, ABH 1992, 122, 123.; összefoglalóan: Abh., ABH 2001, 450.].

3.1. Az indítványokban megjelenő békés célú spontán gyűlések fogalomkörébe többféle köztéri gyülekezés sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett

és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meglepetésszerű megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (flash mob vagy villámcsöndület). A spontán gyűlésektől megkülönböztethetők azok a szervezett rendezvények, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül lehet csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint mindezek a közéleti célú, békés megmozdulások az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog körébe tartoznak. Az együttes, nyilvános véleménykifejezés joga mindenkit megillet, függetlenül a gyűlés szervezethez tartozásától, illetve a gyűlésre okot adó közéleti esemény jellegétől és idejétől.

A gyülekezési jognak ez a felfogása illeszkedik az alkotmányos demokráciákkal szemben támasztott elvárásokhoz. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata a spontán és a gyors gyülekezéseket (Eilversammlung) alkotmányos védelemben részesíti. Ezért a bejelentési kötelezettséget tartalmazó szabályozás a spontán gyűlésekre nem alkalmazható (BVerfGE 69, 344.; BVerfGE 85, 69.). A lett Alkotmánybíróság részben a német alkotmányjogi okfejtést követve arra a megállapításra jutott, hogy bár az alkotmány a „békés és előzetesen bejelentett” gyülekezések szabadságát biztosítja, a spontán gyűlések esetén a törvényhozó nem állapíthat meg bejelentési kötelezettséget, mivel az ésszerűen nem várható el a spontán gyűlésre okot adó esemény miatt. (2006-03-0106. számú döntés, 23–24. pont; 2006. november 23.)

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet e tárgykörben kibocsátott dokumentuma a gyülekezési jog lényeges elemének minősíti a spontán, illetve az azonnali demonstrációk lehetőségét. (OSCE/ODIHR Guidelines for Drafting Laws Pertaining to the Freedom of Assembly, chapter 5.3. Warsaw, December 2004.) Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint önmagában a bejelentési kötelezettség nem korlátozza a gyülekezési jog lényegét (*Rassemblement Jurassien Unité kontra Svájc*, 8191/78. sz. 1979. október 10.), ugyanakkor a be nem jelentett, békés célú és lefolyású tüntetés azonnali rendőrségi felosztatása sérti az Egyezmény 11. cikkében biztosított gyülekezési szabadságot (*Oya Ataman kontra Törökország*, 74552/01. sz., 2006. december 5.).

3.2. Az Alkotmánybíróság minden érdemi határozatában – explicit vagy implicit módon – szükségképpen értelmezi az Alkotmányt [36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207, 210.]. A testület tevékenysége kezdeteitől kiemeli az alkotmányértelmezés során tett elvi megállapí-

tásait. A gyakorlatban előfordul, hogy az Abtv. 1. § g) pontja szerinti absztrakt alkotmányértelmezésen túl a többi hatáskörben szükségképpen megjelenő alkotmányértelmezések végkövetkeztetéseit is tartalmazza a határozat rendelkező része, ha az a jogalkotókra, illetve a jogalkalmazókra vonatkozó kötelezettségek miatt indokolt. A rendelkező részbe foglalt alkotmányértelmező megállapítások tartalmazhatnak az adott ügytől elvonatkoztatott elvi tételeket [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280.; 4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1994, 48.; 28/1994. (V. 20.) AB határozat, ABH 1994, 134.; 60/1994. (XII. 24.) AB határozat, ABH 1994, 342.; 32/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 252.]. Továbbá az alkotmányértelmezések tartalmazhatják a vizsgált jogintézmény alkotmányellenességének általános megfogalmazását [először: 23/1990. (X. 31.) AB határozat, ABH 1990, 88.; 15/1991. (IV. 13.) AB határozat, ABH 1991, 40.].

Következésképpen az Abtv. 1. § g) pontja szerinti absztrakt alkotmányértelmezés és a többi hatáskörben végzett alkotmányértelmezések között nem a megfogalmazás elvontságában van különbség. Az Abtv. 1. § g) pontja szerinti absztrakt alkotmányértelmezés különlegességét az jelenti, hogy azt kizárólag az Abtv. 21. § (6) bekezdésében meghatározott személyek indítványára, az Alkotmánynál alacsonyabb szintű norma vizsgálata nélkül, absztrakt módon végezheti el az Alkotmánybíróság.

Mindezeket tekintetbe véve az Alkotmánybíróság határozata rendelkező részében megállapította, hogy az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog kiterjed az előzetesen szervezett rendezvényekre, közöttük az olyan békés rendezvények megtartására, amelyekre a gyülekezésre okot adó esemény miatt csak rövid időn belül kerülhet sor. A gyülekezési jog kiterjed továbbá az előzetes szervezés nélküli gyűlésekre.

4. Az indítványozók álláspontja szerint a Gytv. 6. §-a, illetve a 14. § (1) bekezdése kizárja a spontán és az azonnali gyűlések lehetőségét, ezért ellentétes az Alkotmány 62. §-ával [és közvetve a 7. § (1) bekezdésével, valamint a 61. § (1) bekezdésével]. A szabályozással szembeni kifogások megjelentek a gyülekezési jog visszasságait elemző szakértői jelentésekben is. A Gönczöl-bizottság többségi álláspontja szerint a bejelentési kötelezettség határidejét három napról hat-nyolc órára indokolt csökkenteni. A Civil Bizottság a Gönczöl-bizottságban megfogalmazott különvéleménnyel értett egyet, amely szerint a Gytv. az Alkotmánnyal és az Egyezményvel ellentétesen követeli meg a spontán tüntetések előzetes bejelentését.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a *Bukta és társai kontra Magyarország* ügyben nem közvetlenül a Gytv.-ről, hanem az eljárás alapjául szolgáló esetről és a jogalkalmazó szerveknek a Gytv. szövegét értelmező és alkalmazó döntéseiről foglalt állást. „A Bíróság véleménye szerint speciális körülmények között, amikor valamely politikai esemény demonstráció formáját öltő közvetlen válaszlépést tehet indokoltá, a politikai eseményt

követő békés demonstráció feloszlátása pusztán a szükséges előzetes bejelentés hiánya miatt, ha a résztvevők semmilyen jogellenes magatartást nem tanúsítanak, a békés célú gyülekezés szabadságának aránytalan korlátozását jelenti.” (36. bekezdés.)

A Gytv. 1. §-a az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével összhangban kimondja: „A gyülekezési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelyet a Magyar Köztársaság elismer, és biztosítja annak zavartalan gyakorlását.” A 2. § így rendelkezik:

„(1) A gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják.

(2) A rendezvény résztvevői jogosultak a közösen kialakított álláspontjukat az érdekeltek tudomására hozni.

(3) A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.”

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Gytv. I. fejezetének rendelkezései – az Alkotmány 62. § (1) bekezdésének megfelelően – magukban foglalják a békés célú spontán, illetve gyors gyűlések szabadságát is.

5. Az Alkotmánybíróság a két támadott rendelkezés közül először a Gytv.-nek a bejelentési kötelezettségről szóló 6. §-át vizsgálta meg.

5.1. A Gytv. rendszerében a bejelentéshez nem kötött rendezvények közé tartoznak egyrészt azok az események, amelyeket a 3. § kivon a Gytv. hatálya alól (választási, választási, kulturális, sport és családi rendezvények). Másrészt a 6. § alapján nem kell bejelenteni a Gytv. hatálya alá tartozó, de nem közterületen tartott rendezvényeket. (Abh., ABH 2001, 445.)

Továbbá, a Gytv. 6. §-a nem vonatkozik az előzetes szervezés nélküli, spontán gyűlésekre. A rendelkezés ugyanis a közterületen tartandó „rendezvény szervezésének” bejelentését írja elő, és a kötelezettséget a szervezővel szemben fogalmazza meg. A bejelentés tartalmi elemeit felsoroló 7. § szerint a tervezett rendezvénnyel kapcsolatos adatok és előzetes becslések bejelentését írja elő. Ugyanakkor a spontán gyűléseket tervszerűen nem készítik elő szervezők, és nincsen előre meghatározott útvonaluk, napirendjük, rendezők stb.

Tehát az Alkotmánybíróság jelen ügyben kifejtett álláspontja szerint a Gytv.-nek az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével összhangban lévő értelmezéséből az következik, hogy a Gytv. 1. és 2. §-a alapján törvényes lehetőség van spontán (nem szervezett) békés gyülekezésekre, amelyeket a 6. § alapján nem lehet előzetesen bejelenteni. A 6. § alapján a bejelentési kötelezettség a közterületen tartandó, szervezett rendezvényekre vonatkozik.

5.2. A Gytv. 1. és 2. §-a az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével összhangban lehetővé tesz olyan szervezett össze-

jövedeleket, tüntetéseket, megmozdulásokat is, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt csak rövid időn belül lehet megtartani. A Gytv. 6. §-a alapján – mivel közterületen tartott, szervezett rendezvényekről van szó – ezek a gyülekezések bejelentési kötelezettség alá esnek.

Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság a gyülekezési szabadság alkotmányos korlátjának minősítette a Gytv.-beli bejelentési kötelezettséget. Ezt a törvényi előírást indokolja egyfelől az, hogy a rendőrségnek biztosítani kell a közrendet, azon belül a közlekedés rendjét, a képviselő-testületek és a bíróságok zavartalan működését. Másfelől a rendezvény szervezőjének és résztvevőinek is érdekében áll a bejelentés. A rendőrség közreműködése nélkül a résztvevők nem vehetik igénybe a közúti gépjármű-közlekedés útvonalaikat, és minden tekintetben be kell tartaniuk a közlekedési szabályokat. A bejelentés és annak rendőrségi tudomásul vétele garancia arra, hogy – a rendezvény helyétől, útvonaltól stb. függően – a rendőrség ellátja a szükséges biztosítási feladatokat.

A Gytv. 6. §-a szerint a rendezvényt „legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően” kell bejelenteni. Ugyanakkor a Gytv.-nek a rendezvény megtiltásáról szóló 8. § (1) bekezdése alapján a rendőrség az ennél rövidebb időben bejelentett rendezvényt – pusztán emiatt – nem tilthatja meg.

A Gytv. szövege elvileg kétfajta értelmezést tesz lehetővé. Az egyik szerint a három napon belüli közlés nem tekinthető a Gytv. értelmében vett bejelentésnek, ezért ilyen esetben – mivel a 8. § szerinti tiltásra nem kerülhet sor – érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a beadványt. A másik szerint a három napon belüli közlés is bejelentés, és a 8. § alapján nem tiltható meg a rendezvény önmagában a közlés ideje miatt, ezért a bejelentést érdemben kell vizsgálni. Mivel a Gytv. szövegéből egyik értelmezés sem következik kényszerítően, az Alkotmánybíróság az utóbbit tekintette az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével összhangban álló értelmezésnek.

A Gytv. 6. és 8. §-ának ezt az értelmezését követi a formálódó, újabb jogalkalmazói gyakorlat is. A Budapesti Rendőr-főkapitányság 2008. április 11-i összefoglalója szerint „2007-ben legalább 8, 2008-ban 68 esetben vett tudomásul olyan rendezvényeket, amelyek vonatkozásában a bejelentések a törvényes határidő után érkeztek. Tekintettel arra, hogy volt lehetőség ezekben az esetekben a szükséges egyeztetések lefolytatására, kellő idő állt rendelkezésre a rendezvények előkészítésére és a biztosításra.”

Következésképpen az úgynevezett gyors gyülekezések esetén is kötelező a bejelentés, és a rendőrség akkor hozhat tiltó határozatot, ha fennáll a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt két feltétel valamelyike. A három napon belüli bejelentések esetén megnő a közlekedési útvonalak biztosíthatóságának jelentősége. A Gytv.-ből következően három nap mindenképpen elegendő arra, hogy a rendőrség megszervezze a szükséges biztosítási feladatokat, ha a közlekedés más útvonalon megvalósítható. A rendkívül rövid

időn belüli bejelentés esetén viszont – a tervezett helyszíntől, útvonaltól és létszámtól függően – kérdéses lehet, hogy a bejelentett időpontig biztosíthatók-e a közlekedési feltételek. A rendezvény rendkívül rövid időn belüli megtartásának tiltását ez a körülmény indokolhatja.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy ilyen esetekben is irányadó a tartalmi semlegesség követelménye. „A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak; amíg egy ilyen alkotmányosan meghúzott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül.” [Előszőr: 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 179.] Ezért nem vehetők figyelembe a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglaltakon kívüli, a rendezvényen megjelenő közlés tartalmára vonatkozó megfontolások.

5.3. Az Alkotmánybíróság a 38/1993. (VI. 11.) AB határozatban kifejtette: „Az Alkotmánybíróságnak a jogszabály alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmány értelmezésével meg kell állapítania, hogy az adott jogszabályi rendelkezés tárgyában melyek az alkotmányos követelmények. A jogszabály alkotmányos, ha ezeknek megfelel. A megfelelés megállapítása logikailag elkerülhetetlenné teszi azonban a vizsgált jogszabály értelmezését is. Az Alkotmánybíróság mindig az Alkotmány és a vizsgált jogszabály egymásra tekintettel értelmezett megfelelését vagy ellentétét állapítja meg. A norma alkotmányosságának megállapítása egyben a norma alkotmányos értelmezéseinek tartományát is kijelöli: a norma mindazokban az értelmezéseiben alkotmányos, amelyek az adott ügyben megállapított alkotmányi követelményeknek megfelelnek. A jogrendszer egysége is megköveteli, hogy minden jogszabályt ne csupán önmagában és funkcióját tekintve, hanem mindenekelőtt az Alkotmánnyal való összhangjára figyelemmel értelmezzenek, függetlenül attól is, hogy a jogszabály az Alkotmány előtt vagy után keletkezett-e. (...) [ABH 1993, 256, 267.; megerősítve: 23/1995. (IV. 5.) AB határozat, ABH 1995, 115, 121.; 4/1997. (I. 22.) AB határozat, ABH 1997, 41.; 22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176, 201.; az újabb gyakorlatban: 22/2005. (VI. 17.) AB határozat, ABH 2005, 246.; 28/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 290.; 1/2007. (I. 18.) ABK 2007. január, 3.]

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította: az Alkotmány 62. § (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a Gytv. 6. §-ának alkalmazásakor a bejelentési kötelezettség a közterületen tartandó, szervezett rendezvényekre vonatkozik.

Önmagában a késedelmes bejelentésre hivatkozva nem tiltható meg azoknak a békés rendezvényeknek a megtartása, amelyek a gyülekezésre okot adó esemény miatt nem jelenthetők be három nappal a tervezett rendezvény időpontja előtt.

Mivel a Gytv. 6. §-ának van olyan értelmezése, amely megfelel az Alkotmány 62. § (1) bekezdésének, az Alkotmánybíróság a Gytv. 6. §-a alkotmányellenességének

megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

6. Az Alkotmánybíróság külön vizsgálta a Gytv.-nek a rendezvények felosztatásáról szóló 14. § (1) bekezdését. A rendelkezés szerint a rendőrségnek kötelező felosztatnia a rendezvényt, ha a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg, mások jogainak és szabadságának sérelmével jár; a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg; bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül tartanak meg; bejelentéshez kötött rendezvényt a bejelentett időponttól, helyszíntől, útvonaltól, céltól, illetve napirendtől eltérően tartanak meg; bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak meg.

6.1. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a 14. § (1) bekezdésében található felsorolás első és második eleme (bűncselekmény vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívás, mások jogainak és szabadságának sérelme; fegyveres, illetőleg felfegyverkezett résztvevők) nem korlátozza a gyülekezési szabadságot. Az Alkotmány 62. § (1) bekezdése ugyanis a békés gyülekezéshez való jogot ismeri el, és abba nem tartozik bele a bűnelkövetés, a jogsérelem-okozás vagy a fegyveres megmozdulás. Ilyen esetekben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) is felhatalmazza a rendőrséget kényszerintézkedések alkalmazására.

6.2. A 14. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerint kötelező felosztatni a tiltó határozat ellenére megtartott, bejelentéshez kötött rendezvényt. Ebben az esetben a gyülekezési szabadság korlátozásának indokoltságát (konkrét esetbeli szükségességét és arányosságát) előzetesen mérlegelte a rendőrség és jogorvoslat esetén a bíróság. Tiltásra csak akkor kerülhet sor, ha a tervezett rendezvény a bíróságok, illetve a népképviselői szervek működését súlyosan veszélyeztetné, vagy a közlekedést indokolatlanul meggátolná. Ezért a tiltó határozat ellenére megtartott, bejelentéshez kötött rendezvény felosztatása összhangban van a jogkorlátozás előzetes mérlegelésének eredményével.

Az Alkotmánybíróság tekintettel volt arra, hogy a Gytv. 9. §-a a tiltó határozattal szemben bírósági jogorvoslatot biztosít. A testület figyelembe vette továbbá azt, hogy az Rtv. 16–17. §-a és 59–60. §-a, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 74. §-a alapján a rendőrségnek a felosztatás végrehajtása során is mérlegelnie kell konkrét szempontokat. Kényszerítő eszközök alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a résztvevők a megszabott határidő leteltéig nem fejezik be a rendezvényt, és ellenszegülnek a rendőri intézkedésnek. A rendőrségnek tehát a rendezvény körülményeit alapul véve, elsősorban erőszak alkalmazása nélkül kell a törvénysértő rendezvény befejezését vagy félbeszakítását elérnie.

6.3. A fentiekől eltérően ítélte meg az Alkotmánybíróság a Gytv. 14. § (1) bekezdésének harmadik és negyedik fordulátát (bejelentéshez kötött rendezvény bejelentés nélküli megtartása, bejelentéshez kötött rendezvénynek a bejelentett időponttól, helyszíntől, útvonaltól, céltól, illetve napirendtől eltérő megtartása).

A Gytv.-nek az Alkotmány 62. §-ával összhangban lévő értelmezése alapján a Gytv. 6. §-ába foglalt bejelentési kötelezettség nem vonatkozik az előzetes szervezés nélküli, békés gyűlésekre. Mivel a Gytv. 14. § (1) bekezdése a „bejelentéshez kötött rendezvény” bejelentés nélküli megtartását rendeli felosztatni, nincs törvényes lehetőség a szervezés nélküli, békés gyülekezések (spontán gyűlések, flash mobok) felosztatására önmagában a bejelentés hiánya miatt.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján a bejelentéshez kötött rendezvény akkor osztható fel, ha bejelentés nélkül, a bejelentésben foglaltaktól eltérően, vagy a rendőrség tiltó határozata ellenére tartják meg, de önmagában a késedelmes bejelentés miatt nem. Ezért a Gytv. alapján – önmagában a bejelentés ideje miatt – nem oszthatók fel azok a békés rendezvények sem, amelyeket a gyülekezésre okot adó esemény miatt a tervezett rendezvény időpontja előtt három napon belül jelentettek be a szervezők, és a rendőrség a rendezvény megtartását nem tiltotta meg.

Ugyanakkor a vizsgált rendelkezések a bejelentéshez kötött rendezvények kötelező felosztatását írják elő, ha bejelentés nélkül vagy a bejelentett időponttól, helyszíntől, útvonaltól, céltól, illetve napirendtől eltérően tartják meg. Ezekben az esetekben közös, hogy békések, nem járnak jogsérelemmel, és nem feltétlenül gátolják a közlekedést vagy a bíróságok, népképviselői szervek zavartalan működését. [A mások jogait, szabadságát sértő rendezvények felosztatására a 14. § (1) bekezdés első fordulata alapján kerül sor.]

A Gytv. 14. § (1) bekezdésének „bejelentés nélkül, a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően vagy” szövegrésze kizárja, hogy a rendőrség mérlegelje a szükséges szempontokat és a fokozatos beavatkozás lehetőségét. A rendelkezés a nem szabályszerűen megtartott békés gyűlésekkel, rendezvényekkel szembeni fellépésként kizárólagosan és kötelezően a felosztatást írja elő.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az előírt bejelentés elmulasztása, illetve az abban foglaltaktól való eltérés esetén a közrend fenntartása és a jogsérelem megelőzése érdekében szükséges, hogy a rendőrség vegye fel a kapcsolatot a rendezvény szervezőjével, és tisztázzák, hogy történt-e mulasztás vagy eltérés a bejelentéstől stb. A Gytv.-nek a rendezvény rendjének biztosításáról szóló 11. és 12. §-a alkalmazásakor esetenként elengedhetetlen, hogy a rendezvény szervezője és a rendőrség együttműködjenek. Amennyiben a szervező nem működik együtt a rendőrséggel, és a rendezvény elveszíti békés jellegét, mások alapvető jogainak, szabadságának sérelmével jár, akkor a rendezvény felosztatása – mint végső eszköz – indokolt. Ugyanakkor a békés gyülekezések kötelező felosza-

tása olyan esetekben, amikor a résztvevők nem tanúsítanak jogsértő vagy közrendbe ütköző magatartást, az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert békés gyülekezéshez való jog aránytalan korlátozásának minősül.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az előírt bejelentés elmulasztása törvénysértés, amelyhez hátrányos jogkövetkezmények kapcsolódhatnak. A rendezvény szervezőjének mulasztása azonban nem járhat minden esetben azzal a következménnyel, hogy a rendőrség – további feltételek nélkül – feloszlattja a rendezvényt, amelynek résztvevői nem követtek el jogsértést.

Hasonló törvénysértésnek minősülhet, ha a bejelentett időponttól, helyszíntől, útvonaltól, céltól, illetve napirendtől eltérően tartják meg a rendezvényt. Ugyanakkor az eltérést nem mindig a szervező mulasztása okozza. Előfordul, hogy a résztvevők száma vagy a rendezvény jellege miatt indokolt és olykor elkerülhetetlen az eltérés a bejelentésben foglaltaktól. A Gytv. szabályozása mindezekre a körülményekre tekintet nélkül írja elő kötelezően a rendezvény feloszlását.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Gytv. 14. § (1) bekezdésének „bejelentés nélkül, a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően vagy” szövegrészét alkotmányellenesnek minősítette, és megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság az Abtv. 42. § (1) bekezdése alapján a határozat közzétételének napjával semmisítette meg az alkotmányellenes rendelkezést. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerinti pro futuro megsemmisítést nem indokolja a jogbiztonság védelme, mert jelen esetben a Gytv. 14. § (1) bekezdésének hatályban maradó szövegrésze alkalmazható norma, e tekintetben nincs feltétlenül szükség törvényhozói beavatkozásra. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az veszélyeztetné a jogbiztonságot, ha a rendőrség alapjogot aránytalanul korlátozó, alkotmányellenessé nyilvánított, de időlegesen hatályban maradt rendelkezés gyakorlati alkalmazását mérlegelné.

7. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a bejelentési kötelezettség a Gytv. hatálya alá tartozó valamennyi köztéri rendezvényre vonatkozik. Kivételt képeznek a spontán gyűlések, amelyek esetében lehetetlen az előzetes bejelentés megkövetelése. Az Sztv. 152. § (1) bekezdése szerint százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki „bejelentési kötelezettséghez kötött összejövellt, felvonulást vagy tüntetést bejelentés (...) nélkül vagy a rendőrség tiltó határozata ellenére szervez vagy tart”. Ezen túlmenően közlekedési szabálysértések miatt felelősségre vonhatók azok a személyek, akik a rendőrség közreműködése nélkül veszik igénybe a közúti gépjármű-közlekedés útvonalait, vagy más módon nem tartják be a közlekedési szabályokat. Ilyen esetekben a rendőrség eljárására és intézkedéseire az Rtv. szabályai irányadók.

A rendőrség mint jogalkalmazó szerv tevékenységének része, hogy konkrét esetekben értelmezze a Gytv.-t, és mérlegelje az alapjogokat és a közérdekű szempontokat. A

jogértelmezési kérdésekben való konkrét állásfoglalás minden köztéri gyűlés esetén elkerülhetetlen. A normák értelmezése és alkalmazása körüli vitákat nem lehet előre kizárni. A rendőrségnek meg kell ítélnie, hogy a rendezvény a Gytv. hatálya alá tartozik-e, bejelentési kötelezettség alá esik-e, a Gytv. előírásainak és a bejelentésben foglaltaknak megfelelően zajlik-e, mások alapvető jogainak, szabadságának sérelmével jár-e stb. Ezekhez hasonlóan mérlegelni kell, hogy indokolt-e a rendezvény feloszlatása és kényszerítő eszközök alkalmazása. A rendőrség jogalkalmazó tevékenységét a bíróság jogosult felülvizsgálni. A bírósági jogalkalmazás irányadó a rendőrség számára. A joggyakorlat egységesítése csökkenti a jogbizonytalanság veszélyét.

Az Alkotmánybíróság határozata meghozatalakor tekintetbe vette a gyülekezési joggal kapcsolatos visszaélések veszélyeit. A hatóságok visszaélésszerű jogalkalmazásával szemben a Gytv. több jogorvoslati lehetőséget biztosít, amelyeket az Alkotmánybíróság már az Abh.-ban is értékelte. Hasonlóképpen létező és nem elhanyagolható veszély, hogy egyes gyűlések kezdeményezői, szervezői, résztvevői visszaélnek a gyülekezési szabadsággal, az Alkotmány és a Gytv. által elismert jogosultságokkal. Azonban az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a mindenkit megillető gyülekezési jog nem csorbítható azon az alapon, hogy néhányan esetleg visszaélnek vele.

A mások alapvető jogait sértő, illetve közvetlenül veszélyeztető, törvényellenes gyűlésekkel szembeni fellépéshez a Gytv. és az Rtv. megfelelő kereteket biztosít. A Gytv. 14. § (1) bekezdése alkotmányosnak minősített rendelkezései alapján a nem békés rendezvényeket, gyűléseket fel kell oszlítani. Az Rtv. lehetővé teszi kényszerítő eszközök alkalmazását a rendőrség intézkedéseinek ellenszölgölökkel szemben, az Rtv. 59. §-a alapján a jogellenes magatartást tanúsító tömeggel szemben tömegoszlátási eszközök vehetők igénybe. Ezekhez kapcsolódó jogkövetkezmény a Gytv.-nek a kártérítésről rendelkező 13. § (1) bekezdése, valamint az Sztv. idézett 152. § (1) bekezdése. A szankciórendszer része értelemszerűen a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény, amelynek XVI. fejezete tartalmazza a közrend elleni bűncselekményeket, köztük a rendbontást (271/A. §).

Mindezek alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság eltért az Abh. megállapításaitól. Az indítványok érdemi elbírálását az tette lehetővé, hogy az Alkotmánybíróság – az eltérő alkotmányos összefüggésekre és az újabb felmerült problémákra hivatkozva – a jelen ügyet megkülönböztette az Abh.-ban elbírált alkotmányossági kérdésektől. A normakontroll-eljárás keretében elvégzett alkotmányértelmezés és az abból levont következtetések azért térnek el részben az Abh.-ban foglaltaktól, mert az Alkotmánybíróság jelen esetben – a kifejtett indokok alapján – a korábbiaktól eltérően ítélte meg a gyülekezési szabadság biztosításának és korlátozásának feltételeit.

8. Az Alkotmánybíróság határozatával elutasította a Gytv. 6. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat. Ezért elutasította azt a bírói kezdeményezést is, amely arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: a Gytv. 6. §-a a Pécsi Városi Bíróságon folyamatban lévő 15.sz.1974/2007. számú ügyben nem alkalmazható. Az ügyben eljáró bíró jogosult és köteles a konkrét tényállás alapján eldönteni, hogy – a Gytv.-nek a jelen határozatban megállapított, az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével összhangban lévő értelmezése alapján – a szabálysértési eljárás alá vont személy bejelentéshez kötött összejövetelt, felvonalást vagy tüntetést szervezett-e bejelentés nélkül.

9. Jelen határozatát az Alkotmánybíróság az előterjesztett indítványok alapján hozta meg. Az Abtv. 49. § (1) bekezdése szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására nemcsak indítványra, hanem hivatalból is sor kerülhet. Jelen ügyben a mulasztásos alkotmányellenesség kérdése több szempontból merült fel.

Az Alkotmánybíróság megerősítette az Abh. megállapítását, amely szerint a Gytv. feltételezett egyedi hiányosságai nem indokolják a Gytv. egészének alkotmányossági felülvizsgálatát. A testület megállapította, hogy a Gytv. szabályozása megfelelő törvényi kereteket biztosít ahhoz, hogy a jogalkalmazó szervek a konkrét esetek megítélésénél kellően figyelembe vegyék a gyülekezési szabadság és a szabad közlekedéshez fűződő érdekek súlyát. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben leszögezte, hogy nem minősül gyülekezésnek a közterület korlátlan idejű igénybevétele, illetve a nem közös véleménynyilvánításra irányuló rendezvény. Ilyen esetekben az Rtv. szabályai irányadók.

Az Alkotmánybíróság nem állapított meg mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet az úgynevezett spontán és gyors gyűlésekkel kapcsolatban sem. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapításához vezet, ha a jogszabályból hiányoznak az alapjog érvényesüléséhez szükséges garanciák (először: 161/E/1992. AB határozat, ABH 1993, 766, 776.). Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy jelen esetben a Gytv. hatályos rendelkezéseinek adható olyan értelmezés, amely összhangban áll az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével. Alkotmányossági szempontból nem feltétlenül szükséges, hogy a törvényhozó kifejezetten ismerje el a spontán és gyors gyűlések szabadságát, mert azokra törvényi tilalom, illetve speciális korlátozás hiányában lehetőség van. Ezért a gyülekezési szabadság érvényesüléséhez szükséges törvényi garanciák nem hiányoznak.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: elsősorban a törvényhozónak kell mérlegelnie azt, hogy a visszaélések megelőzése, a jogalkalmazási nehézségek csökkentése érdekében mennyiben indokolt módosítani, kiegészíteni a Gytv. rendelkezéseit. Az Alkotmány 8. § (1) bekezdése szerint az állam elsőrendű kötelessége az alapvető jogok

tiszteletben tartása és védelme. Az Alkotmány 62. § (2) bekezdése kifejezetten előírja a gyülekezési jogról szóló törvény elfogadását. Az Alkotmány 8. § (1) bekezdése megköveteli, hogy az Országgyűlés és a törvényjavaslatok előkészítéséért felelős Kormány az Alkotmánynak megfelelő tartalmú törvény elfogadását követően figyelemmel kíséresse az alapjog érvényesülését a jogalkalmazási gyakorlatban, és megtegye a szükséges lépéseket a törvény módosítása érdekében. Az állam alapjogvédelmi kötelessége tehát nem merül ki egy-egy törvény elfogadásában, hanem folyamatos hatásvizsgálatot igényel.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá: az Országgyűlésnek figyelemmel kell lennie arra, hogy a Gytv. szabályai összhangban legyenek az Egyezmény 11. cikk (2) bekezdésében, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 21. cikkében foglalt korlátozási lehetőségekkel. Ezekből az egyezményekből és az azokhoz kapcsolódó esetjogból az államnak egyfelől az a kötelezettsége származik, hogy biztosítsa a gyülekezési szabadság feltételeit. Másfelől az egyezmények megfogalmazzák azokat az indokokat, amelyek alapján az államnak – az Alkotmány keretei között – lehetősége van a gyülekezési szabadság korlátozására.

Az Alkotmánybíróság határozata értelmében a Gytv. egésze nem vált alkotmányellenessé az elfogadása óta eltelt közel két évtizedben. Ugyanakkor számos rendelkezésével kapcsolatban felvethető, hogy további pontosítást igényel. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság nem szembe-sült a Gytv. olyan súlyos hiányosságával, amely korlátozza a gyülekezési szabadság érvényesülését. Ezért nem merült fel, hogy további törvényi garanciák szükségesek a szabadságjog védelmében. Épp ellenkezőleg: az indokolt törvényi kiegészítések vagy a gyülekezési szabadság korlátaiként jelenhetnének meg, vagy alapjogi szempontból nem eredményeznének számottevő változást. Ilyen tartalmú szabályok megfogalmazására az Alkotmánybíróság nem hívja fel az Országgyűlést. A törvényhozó csak akkor alkothat alapvető jog korlátozásával járó szabályozást, ha másik alapvető jog védelme vagy alkotmányos cél azt elkerülhetetlenné teszi.

Az Alkotmánybíróság az Abtv. 41. §-a alapján rendelte el a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Alkotmánybírósági ügyszám: 561/B/2002.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

Egyetértek a többségi határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjában foglalt alkotmányértelmezéssel. Azonban a rendelkező rész további pontjai esetében a véleményem, és a rendelkező rész egészéhez fűzött indokolásom – a gyülekezési jog fogalma, alkotmányos funkciója és más alkotmányos jogokhoz való viszonya tekintetében – eltér a többségi határozatban foglaltaktól.

1. Az első tisztázandó kérdés a gyülekezési jog fogalma, terjedelme, más szabadságjogokhoz való viszonya.

1.1. A gyülekezési jog legtágabb értelemben vett felfogása minden közös céllal összegyűlt csoportosulást a gyülekezési jog által alkotmányosan védett magatartásnak tekint. E meghatározás szerint a gyülekezési jog alkalmazási köre független a gyülekező csoport céljától, feltéve, hogy a cél megengedett, így a sport-, szabadidős, szórakoztató- vagy kulturális rendezvények is ide tartoznak, ha szervezői magánszemélyek. A tágabb felfogás másrészt aszerint is lehet tágabb, hogy a gyülekezési jog terjedelmébe nemcsak a közterület, hanem minden nyilvános rendezvény is beletartozik, mint a színházak, sportcsarnokok vagy bevásárlóközpontok területe.

Az Alkotmányban biztosított gyülekezési jog szerintem tágran értelmezendő, így kiterjed minden nyilvános helyen tartott és mindenki számára hozzáférhető (azaz nyilvános) rendezvényre (pl. sportesemény), tehát nem korlátozódik csupán a szabad ég alatt, vagyis a közterületen megtartott gyűlésekre. Gyűlés alatt értjük több (minimum 10–15 fő) ember közös céllal való együttes jelenlétét közterületen vagy nyilvános helyen.

A gyülekezési jog fő funkciója, amely meghatározza a többi alkotmányos joghoz való viszonyát, a résztvevők politikai-társadalmi-kulturális véleményének közös kinyilvánítása, végső soron az alkotmányos demokráciában alapvető súlyú közvélemény befolyásolása. A gyülekezési jog a szólásszabadság és a mozgásszabadság együttes és csoportos gyakorlása. A gyülekezési szabadság gyakorlásának fő célja nem a szólásszabadság argumentatív oldalának (meggyőzés és véleménycsere) érvényesítése, hanem jellegzetesen egy már meggyőződésként vallott vélemény kinyilvánítása, vagyis az nem diskurzív és argumentatív. Ennek két oldala lehet: az együttes kinyilvánítás ténye szólhat a többi résztvevőnek, másrészt a gyülekezési jog gyakorlásával kinyilvánított vélemény nem kevésbé szól a gyülekezésben részt nem vevőknek, gyakran állami szerveknek.

A gyűlések résztvevői jellemzően az alkotmányos demokráciák politikai életében vitatott kérdésekben nyilvánítanak véleményt. Ez a tény különösen fontossá teszi a gyülekezési jog gyakorlásával élni kívánók és a nem gyülekezők, továbbá az állami szervek és a gyülekezők viszonyának tisztázását.

A gyülekezési jog fogalommeghatározásával hangsúlyozandónak tartom, hogy a gyülekezési szabadság nem az állami „akaratnyilvánításban” való részvétel – ami más szavakkal az állami szervek intézkedésre kényszerítését jelenti –, hanem véleménynyilvánítás és ezzel a társadalmi nyilvánosság, a közvélemény befolyásolása. Kiemelendő azonban, hogy a befolyásolás nem jelenthet kényszerítést, hanem csakis mások meggyőzésére (vagy figyelmének felhívására) irányulhat.

A véleménynyilvánítás általános szabadságától azonban lényegesen különbözik a gyülekezés szabadsága ab-

ban, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem jár szükségképpen mások alkotmányos jogainak korlátozásával (bár természetesen ez is előfordulhat). A gyülekezési jog viszont éppen ilyen, ezért szabályozása a törvényhozótól és alkotmányértelmezőtől különösen megfontolt és sokoldalú mérlegelést kíván. A véleménynyilvánítás szabadsága nem foglalja magában a jogot arra, hogy mások a kinyilvánított vagy kifejezett véleményt egyáltalán meghallgassák, vagy másképpen tudomást vegyenek róla; sőt a „fogoly közönség” („captive audience”) esetén – amikor a közönség nem térhet ki egy véleménynyilvánítás elől – igazolható a véleménynyilvánítás korlátozása is.

1.2. Különbözik a véleményem többségétől a gyülekezési jog és a mozgásszabadság alkotmányos joga egymáshoz való viszonyának megítélésében is. A jelen határozatban kifejtettek az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) álláspontjától – amely szerint a gyülekezési jog a mozgásszabadságot korlátozza – részben eltérnek. A többségi határozat most az Abh.-hoz fűzött kisebbségi véleményben kifejtettekhez áll közelebb, bár elismeri a két jog közötti összeütközés lehetőségét.

Az összeütközés kikerülhetetlenségének elismerése még nem jár szükségképpen a gyülekezési jog korlátozásával, csak szükségessé teszi az egymással összeütköző – azaz együttesen, egy időben, egy helyen nem gyakorolható – jogok korlátozásának összemérését, és azután a döntést arról, melyik alkotmányos jog korlátozása milyen feltételekkel indokolt az egyik vagy a másik alapjog javára. Ezt a döntést elsősorban a törvényhozó hozza meg, de éppen a gyülekezési jog esetében a közigazgatási (rendőri) hatóságok is széles mérlegelési joggal rendelkeznek.

Az alkotmányos jogok közötti összeütközés eldöntésének általános mércéje – melyik gyakorlásának kell elsőbbséget adni és milyen feltételekkel – az egyes alkotmányos jogok egymáshoz mért „értéke”, súlya, valamint a jogkorlátozás terjedelme és mértéke. A gyülekezési jog gyakorlása nyilvános helyen, kivált közterületen, gyakran mások – a gyülekezési jogot nem gyakorlók – alkotmányos jogainak kisebb-nagyobb sérelemével jár. Általában véve mások alkotmányos jogának gyakorlását mindenki köteles legalábbis elviselni – de ez a kötelezettség kölcsönös, mindenkire és minden alkotmányos szabadságjogra egyenlően kiterjedő. Különösen nehéz eset, ha az egyik alkotmányos jog gyakorlása kizárja, és nem csak korlátozza, nehezíti, mások jogainak gyakorlását. Ha egy fontos alkotmányos jog másként nem gyakorolható, elfogadható más alkotmányos jogok időleges korlátozása, vagy akár gyakorlásának átmeneti kizárása is. Ilyenkor azonban különösen tekintettel kell lenni arra, hogy a szabadságjog vagy alkotmányos jog korlátozása arányos legyen; ha pedig egy alkotmányos jog gyakorlása megnehezül, vagy éppen lehetetlenné válik, a törvényhozónak gondoskodnia kell arról, hogy a korlátozás elviselhető (térbeli és időbeli) keretek között maradjon.

Mások szabad mozgáshoz való joga szükségképpen sérül a közterületeken tartott gyűlésekkel, hiszen a bárki által szabadon használható, köztulajdonban lévő területet a gyülekezők ténylegesen birtokba veszik (a törvény szerint pedig onnan a rendezők másokat ki is utasíthatnak, és az ezzel szembeni engedetlenség akár bűncselekmény is lehet – a Btk. 271/A. §-a szerinti rendbontás). Ezzel a gyűlés idejére az igénybe vett közterület megszűnik mindenki számára hozzáférhető, azaz köz-, területnek lenni és alá van vetve a gyülekezés szervezője és rendezője szabta szabályoknak.

A mozgásszabadság tartalma kétségtelenül magába foglalja a közterületen való tartózkodás és a közlekedés jogát egyaránt – az általános szabályok tiszteletben tartásával. Ha ezt csak a lakóhely szabad megválasztására szűkítanánk, akkor a lakóhelyre eljutás vagy visszajutás már nem lenne alkotmányos jog. A bárhol való tartózkodás szabadsága azonban csakis ezt jelentheti, mivel a más tulajdonában tartózkodásra senkinek sincs alkotmányos joga – a saját lakásban, illetve saját ingatlanon való tartózkodás jogát pedig a tulajdonjog és a magánlakás sérthetlensége védi, nem a mozgásszabadság, ami a személyi szabadság része.

1.3. A szabadságjog éppen attól szabadság, hogy a szabad magatartás nem gyakorlása éppúgy megengedett, mint az adott magatartás gyakorlása. Így valamennyi szabadságjognak létezik egy pozitív, a gyakorlás, és egy negatív, a nem gyakorlás, értelemben vett tartalma. A negatív oldal éppúgy része a szabadságjogoknak, mint a pozitív; így valamely szabadságjog nem gyakorlásának a joga éppúgy megillet bárkit, mint annak gyakorlásáé, tehát a pozitív és a negatív szabadságjog gyakorlóit egyaránt alkotmányos védelemben kell részesíteni.

A gyülekezési jog szabadságjog mivoltából következik, hogy ennek is van pozitív és negatív oldala, vagyis a gyülekezési szabadság ugyanannyira a NEM gyülekezés szabadsága is [Vö.: 64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 258, 262–263.; 4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 48, 50.; 38/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 249, 255.; 48/1998. (XI. 23.) AB határozat, ABH 1998, 333, 341.]. Ezt – szerintem – a többségi vélemény nem veszi kellően figyelembe, és érvelésében nem fordít elegendő figyelmet a nem gyülekezők vagy a gyülekezéstől kifejezetten távol maradni akarók jogaira, pedig azok jogai éppen annyira alkotmányos jogok, mit a gyülekezők jogai. A gyülekezési jog imént tárgyalt konfliktusos jellege miatt ennek komoly súlya van. A gyülekezők ugyanis nem másoktól elhatárolt területen nyilvánítanak ki csoportosan véleményt, hanem éppen ott, ahol a velük ellentétes véleményen lévők, vagy a semlegesek nem kevesebb alkotmányos joggal tartózkodhatnak, mint ők.

Mások jogait egy gyűlés annál jobban korlátozza, minél nagyobb a gyűlés számára lefoglalt közterület és gyűlés hossza; ezért alkotmányosan indokolt mindkettő korlátozása. Az Alkotmány 8. § (1) bekezdése nem csak a gyülekezési jog védelmére kötelezi a törvényhozót, hanem min-

denki más személyes és mozgásszabadságának, magánélethez való jogának vagy egyszerűen általános szabadságjogának védelmére.

2. Egyetértek a határozattal abban, hogy a gyülekezési jog kiterjed a csak rövid időn belül megtartható ún. gyors-, illetve spontán (nem szervezett) gyűlésekre is. Ugyanakkor nem tudom követni a többséget abban, hogy alkotmányjogi szempontból a gyülekezési jog gyakorlásának e három esetét egyenrangúnak tartja. Szerintem ugyanis a fő szabály továbbra is az előre bejelentett köztéri gyülekezés. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már megállapította és most megerősítette, hogy az előzetes bejelentési kötelezettség nem alkotmányellenes korlátozás. A bejelentési kötelezettség jelentősége, hogy lehetővé teszi a gyülekezésben részt nem vevők számára a tudomásszerzést a várható eseményről és az ahhoz való alkalmazkodást. Ugyanez áll természetesen a hatóságokra és más érintettekre is, pl. a tömegközlekedésre. Ennek következtében a bejelentési határidőn belül megtartott (gyors) gyűlés csak akkor alkotmányos, ha tényleg nem lehetett a rendezvényt a főszabály szerinti módon megszervezni – a bejelentési kötelezettség azonban ekkor is fennáll. A spontán gyűléseket pedig mindenképpen kivételesnek kell tekinteni, és a törvény alkotmányosan állíthat elé további, a gyülekezési jog és a véleménynyilvánítás lényegét nem korlátozó további korlátokat.

A bejelentési kötelezettség a közterületen tartott gyűléseknél – az AB korábbi gyakorlatát elfogadva – szerintem is mindig indokolt korlátozás, legfeljebb a határidő csökkenthető arányosan akkor, ha a gyűlés megtartására indokoltan rövid időn belül kerül sor és a bejelentési határidő betartásával megtartása értelmetlen lenne. Ez kivitelezhető szerintem mind a szervezett, mind a valamely aktuális esemény megtartása által végbemenő gyors, mind a közvetlen eseményt, mint kiváltó okot nélkülöző spontán gyűlések esetében. Vagyis: valamennyi, fentebb felsorolt típusánál a gyűléseknek nem maga a bejelentés, hanem csupán a jogszabályban előírt határidő betartása nem lehetséges, azaz nem indokolt a bejelentési kötelezettségtől való eltekintés, hanem mindössze a gyűlések ezen sajátos formáinál a bejelentésre előírt határidőt kellene lerövidíteni. Ha ugyanis a résztvevők – amint azt a többségi határozat indokolása tartalmazza – kommunikációs eszközök segítségével, egymást gyorsan értesítve meg tudják szervezni a spontán tüntetést, akkor ugyanezekkel az eszközökkel az illetékes hatóság is értesíthető. Mindebből következik, hogy a bejelentési kötelezettség a gyors gyűlés esetében alkotmányos, de a bejelentésre előírt határidő csökkenthető.

3. A mulasztás megállapításának indokoltsága

3.1 A gyülekezési jog gyakorlása és szabályozása minden esetben komoly érdemrögzítést kíván – így a törvényhozó feladata különösen nehéz. Ezt fokozza még nap-

jainkban a gyülekezési technikák megváltozása a számos új kommunikációs eszköz elterjedésének hatására.

A többségi határozat nem állapít meg sem az indítványi kérelmek alapján, sem hivatalból alkotmányellenes mulasztást, jóllehet erre szerintem minden ok meg lett volna, mivel az Alkotmánybíróság gyakorlata szerinti mulasztás feltételei – amint ez egyébként a határozatból is kiderül – bőségesen fennállnak.

A mulasztás megállapítása a határozat megsemmisítő és alkotmányértelmező rendelkezései (tehát a rendelkező rész 1., 2., 3. pontjai) miatt feltétlenül szükséges lett volna, mert a többségi határozat ezen rendelkezései nem érhetik el céljukat megfelelő törvényhozói beavatkozás nélkül, mivel a rendszerből hiányoznak egyes (vagy mint itt, több) alkotmányos jogok gyakorlását lehetővé tevő jogi normák. Ez az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint mulasztás megállapítását kell, hogy eredményezze (lásd: 161/E/1992. AB határozat, ABH 1993, 766, 776.). Az Alkotmánynak megfelelő szabályok megalkotása viszont a törvényhozó és nem az Alkotmánybíróság feladata.

3.2. Az Alkotmánybíróságnak alkotmányellenes mulasztást kellett volna megállapítania a következőkről szóló jogi szabályok hiánya miatt, mivel ezek nélkül az alkotmányos jogok nem, vagy nem megfelelően gyakorolhatók.

3.2.1. A Gytv.-ből hiányoznak a spontán és a gyors gyűlésekről szóló konkrét szabályok.

Ebben a kérdésben kevésnek és tévesnek tartom a határozat érvelését, amely szerint a spontán gyűlések közvetlenül az Alkotmány alapján, külön törvényi szabály nélkül megengedettek, az általános szabadságjog alapján. Ez csak akkor igaz, ha a spontán tüntetők minden egyéb, pl. közlekedési jogszabályt betartanak – de ekkor cselekedetük nem is minősül jogi értelemben gyülekezésnek, csak nyilvánosság előtti véleménynyilvánításnak. Ha valamely összejövetel, csoportosulás a gyülekezési jog szerinti „gyülekezésnek” számít, akkor viszont már megsérthetők (átmenetileg) az általános jogszabályok is. [Ezt hangsúlyozza egyébként az *Oya Ataman* ügyben az EJEB is. (*Oya Ataman, vs. Turkey Chamber Judgement*, 5. 12. 2006. 7.p. 41. pont)]

3.2.2. Hiányzik a gyülekezési jog korlátainak részletes szabályozása, különösen a gyülekezés időbeli határainak meghatározása. A gyülekezési jog ugyanis a gyűlések, programok megtartására ad jogot, nem a közterület tartós elfoglalására. Így nem alkotmányellenes, sőt indokolt, a gyülekezési jog időtartamának a korlátozása, illetve a befejezési vagy kezdő időpont kötelező meghatározása.

3.2.3. Hiányzik azon területek (pl. terek, mint a Kossuth tér) meghatározása, melyeken mindenképpen tilos gyűlések, rendezvények tartása. Ilyen tiltott helyek lehetnek még a nemzeti szimbólumnak számítók, vagy más okból a gyűlésektől kímélendő helyek (pl. temetők). Ugyanígy kivethetők lennének a bíróságok, illetve más állami szervek előtti területek is – az igazságszolgáltatás működésének zavartalanságát biztosítandó. Megjegyzem, hogy az Or-

szágház közvetlen környékét a gyülekezési jog szabad gyakorlása helyszínei közül a Gytv. eredetileg elfogadott szövegének 4. §-a, amely 1989. január 24. és március 13. között volt hatályban, kizárta.

3.3.4. Az előző pontban foglaltakhoz kapcsolódóan hiányzik annak meghatározása, mikor akadályozza az állam szerveinek működését a gyülekezési jog gyakorlása.

3.3.5. Hiányzik – különösen a határozat megsemmisítő rendelkezése után – a gyűlések feloszlatásának kellően pontos, kiszámítható és világos, a rendőrséget is eligazító szabályozása. A gyülekezés feloszlatására csak akkor nyílik lehetőség, ha a gyülekezők, mint egész túllépték a gyülekezési jog korlátait, így már nem védi őket a gyülekezés alkotmányos joga.

Idetartozik a gyülekezés békés és nem békés mivolta közötti elhatároló ismérvek pontosabb meghatározása is, jóllehet a békés jelleg megkövetelése nem tekinthető a gyülekezési jog korlátozásának, mert az Alkotmány eleve csak a békés gyülekezésre ad jogot. A nem békés tömeg nem lehet jogszerűen összegyűlt csoportosulás – feloszlatása vagy fel nem oszlatása ezért tisztán rendőrségi jogi kérdés.

Végezetül ezen pontban megemlítem, hogy a fentiekben kifejtettekhez kapcsolódóan hiányzik még a tiltott gyülekezési viselkedési módok, pl. álarc viselése, felismerhetetlenné tétel tilalmának a rögzítése is.

3.3.6. Hiányzik a gyűlések megtartása és egyéb általános jogszabályok, úgy mint a zajvédelmi, közlekedési, közegészségügyi, kereskedelmi és sok más (az általános szabályok), egymáshoz való viszonyának a meghatározása.

3.3.7. Hiányzik a tiltott véleménynyilvánítás, pl. a közösség elleni izgatás, a tömeg vagy a hatóságok elleni engedetlenségre uszítás stb. esetén követendő rendőri fellépés pontos szabályozása is.

Itt jegyzem meg, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátainál jóval szélesebb a gyülekezési jog korlátja. Egy gyűlés megtartása valamely vélemény hangsúlyozásának, nyomatékosításának eszköze, ami mások véleményével szemben áll. Ez adja a gyülekezések látens, vagy sok esetben szemmel látható konfliktusos jellegét, amit kívánatos szabályozni. Természetesen igaz, hogy az államnak általában semlegesnek kell lennie az egymástól eltérő vélemények küzdelmében, hiszen enélkül nincs alkotmányos demokrácia. Az eltérő vélemények küzdelme éppen az alkotmányos demokráciák politikai életének jellemzője. Ez pedig pontosan a „küzdelem” formáinak szabályozását követeli meg. Nem véletlenül nem tartoznak a Gytv. hatálya alá a hagyományos, nyilvános rendezvények – egyházi vagy családi események –, mivel azok nem bírnak a gyülekezések konfrontatív jellegével.

Dr. Holló András alkotmánybíró különvéleménye

1. Nem értek egyet a határozat rendelkező része 3. pontjának azzal a részével, amellyel a gyülekezési jog-

ról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 14. § (1) bekezdésének a „bejelentés nélkül” szövegrészen túl „a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően, vagy” kitételét is alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette.

A rendelkező rész 1. pontja helyesen állapítja meg, hogy az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog kiterjed az előzetesen szervezett, valamint e körben az okot adó esemény miatt szükségszerűen lerövidülő, szervezést igénylő békés rendezvényekre, továbbá az előzetes szervezés nélküli gyűlésekre. A Gytv. 6. §-ának alkalmazásához a határozat rendelkező része második pontjában megállapított alkotmányos követelmény kiemeli, hogy a bejelentési kötelezettség a közterületen tartandó szervezett rendezvényekre vonatkozik, de pusztán a késedelmes bejelentés miatt azoknak a békés rendezvényeknek a megtartása, amelyek a gyülekezésre okot adó eseményre tekintettel nem jelenthetők be, nem tiltható meg.

A határozat rendelkező részének 1. és 2. pontja a gyülekezési jog részeként alkotmányos védelem alá helyezte a fenti okok miatt nem vagy késedelmesen bejelentett békés rendezvényeket is.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése álláspontom szerint is annyiban alkotmányosértő, hogy a bejelentés-nélküliséget feltétlen feloszlátási okként szabályozza, s egyben alkotmányosértően leszűkíti a határozat első pontjában adott alkotmányi értelmezéshez képest a gyülekezési jog keretébe tartozó békés rendezvények megjelenési formáit. Ugyanakkor nem értek egyet a Gytv. 7. § a) és b) pontjában foglalt rendezvényfeloszlátási okok alkotmányosértővé minősítésével és megsemmisítésével.

A Gytv. 14. § (1) bekezdésének megmaradó szövege alapján fel kell oszlatni azt a tüntetést, amely a 2. § (3) bekezdésébe ütközik. E törvényi előírás szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy arra való felhívást, továbbá „nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével”.

Ha nem tartják be a tüntetésnek a bejelentésben meghatározott helyét és idejét a tüntetés mások jogainak a sérelmével is jár. Álláspontom szerint nem önmagában a szabályok minősülnek a gyülekezési jog alkotmányosan nem indokolható és ezért aránytalan korlátozásának, hanem a jogalkalmazás során, az adott körülmények tehetik indokolatlanná a feloszlátási ok(ok) feltétlen alkalmazását, s ez eredményezheti az alapjog-korlátozás alkotmányosan nem igazolható mértékét. Tehát nem a törvényi szempontok kikiktatása, hanem a törvényen alapuló szempontok mérlegelésének biztosítása az alkotmányos megoldás. Következésképpen a rendőrségi fellépés nem kellően differenciált szabályozásának hiánya jelent alkotmányosértést.

Álláspontom szerint a hivatkozott törvényi rendelkezés megsemmisítése helyett az alkotmányosértő mulasztás megállapítását a rendelkező rész 1. és 2. pontjai kellően alátámasztják.

2. A határozat rendelkező részének 1. és 2. pontja ugyanakkor alapot adott volna a Gytv. tekintetében a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányosértés hivatalbóli megállapítására is. Az Alkotmány 62. § (1) bekezdésének értelmezése és a Gytv. 6. §-ának alkalmazásánál irányadó alkotmányos követelmény nem helyettesíti, hanem megalapozza az ezeken alapuló differenciált törvényi szabályozást, amely egyensúlyt kell, hogy teremtsen a gyülekezési jog és az annak gyakorlásával összefüggésben mások alapjogainak védelme között.

A mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség indokoltsága tekintetében csatlakozom dr. Bragyova András alkotmánybíró úr különvéleményének 3. pontjához.

Jogegységi határozatok

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

2/2008. BJE szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Büntető Jogegységi Tanácsa a Magyar Köztársaság legfőbb ügyésze által indítványozott jogegységi eljárásban Budapesten, a 2008. év május hó 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

jogegységi határozatot:

Ha a büntetőeljárás olyan bűncselekmény miatt van folyamatban, amellyel kapcsolatban vagyoneklkobzásnak lehet helye és alaposan tartani kell attól, hogy annak kielégítését megghiúsítják, a vagyoneklkobzással elvonható vagyon, vagyonrész vagy vagyontárgy zár alá vétele akkor is elrendelhető, ha a nyomozás ismeretlen tettes ellen folyik, vagy terheltté nyilvánításra nem került sor.

INDOKOLÁS

A Magyar Köztársaság legfőbb ügyésze a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 440. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását kezdeményezte és – a Be. 439. §-a (1) bekezdése a) pontjának második fordulatára hivatkozva – az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a felmerült elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatalát indítványozta.

I.

A legfőbb ügyész az indítványában jelezte, hogy a nem a terhelt által birtokolt vagyontárgyak vagyoneklobzás céljából történő – a Be. 159. §-a (2) bekezdésének második fordulatán alapuló – zár alá vételével kapcsolatosan az ítélkezési gyakorlatban eltérő álláspont alakult ki.

Ennek alátámasztásául az alábbi bírósági határozatokra hivatkozott:

1. A különösen jelentős kárt okozó csalás büntette miatt ismeretlen tettes ellen 29015-137/2007.bü. szám alatt folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség négy különböző bankszámlán elhelyezett pénzösszeg zár alá vételét indítványozta.

Az indítványban írt tényállás szerint egy budapesti bank alkalmazottja – két gazdasági társaság között létrejött megállapodástól eltérve – 3 815 000 eurót jogosulatlanul egy harmadik gazdasági társaság számlájára utalt át, amelyről utóbb az összeg egy részét két más személy magánszámlájára utalták tovább.

A Fővárosi Főügyészség a Btk. 77/B. §-a (1) bekezdésének a) pontja és a Be. 159. §-ának (2) bekezdése alapján indítványozta a zár alá vétel elrendelését.

A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2007. július 19-én kelt 13.Bny.862/2007/2. számú végzésével az indítványt elutasította. A határozat indokolása szerint a Be. 159. §-ának (2) bekezdéséből egyértelműen kitűnik, hogy zár alá vételnek csak akkor van helye, ha a büntetőügynek már van terheltje, ugyanis a gyanúsított kihallgatás során tett nyilatkozat tartalma lényeges annak megítélése szempontjából, hogy fennáll-e a kielégítés megghiúsításának veszélye.

Az ügyészi fellebbezés alapján másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2007. augusztus 10. napján meghozott 28.Bnf.1501/2007/2. számú helybenhagyó végzésében hivatkozott arra, hogy a büntetőeljárás megindításának ténye és a zár alá vehető vagyon fellelhető volta önmagában – bizonyítékok nélkül – még nem elegendő a kielégítés megghiúsítására törekvés alappal történő feltételezésére. Utalt továbbá a másodfokú bíróság arra is, hogy a Be. 159. §-a (2) bekezdése első és második fordulatának összevetéséből kitűnően a nem a terhelt által birtokolt vagyon zár alá vétele sem kizárt, ám erre csak akkor kerülhet sor, ha az eljárásnak már van terheltje.

2. A pénzmosás büntette és más bűncselekmények miatt ismeretlen tettes ellen 2/2007.bü. szám alatt indult büntetőügyben a nyomozás adatai szerint egy ismeretlen személy – lopott személyi igazolványt felhasználva – 150 000 000 forintot fizetett be egy off-shore cég bankszámlájára, majd azt átutaltatta egy kft. számlájára. Az említett összeget – 31 606 841 forint kivételével – egy magán-személy eseti megbízás alapján felvette.

A Somogy Megyei Főügyészség indítványozta a bankszámlák és az azokon elhelyezett, valamint az azokra érkező pénzösszegek zár alá vételének elrendelését.

A Kaposvári Városi Bíróság a 2007. január 24-én kelt 13.Bny.15/2007/2. számú végzésével – megállapítva, hogy a zár alá vételnek a Be. 159. §-a (2) bekezdésében foglalt törvényi feltételei is fennállnak – az ügyészi indítványnak helyt adott.

A Somogy Megyei Bíróság – a zár alá vételt elszenvedő jogi képviselőjének fellebbezését elbírálva – a 2007. február 16-án meghozott Bnyf.19/2007/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság határozatát annyiban változtatta meg, hogy a számlákra utóbb érkező pénzösszegek zár alá vételét mellőzte. A határozatban a másodfokú bíróság hivatkozott a Be. 159. §-a (2) bekezdésének második fordulatát beiktató 2002. évi I. törvény miniszteri indoklására, amelynek értelmében az elkobzást megalapozó bűncselekmény alapos gyanúja esetén az ismeretlen tettes ellen indított büntetőügyben is elrendelhető a zár alá vétel.

A jogegységi eljárást indítványozó legfőbb ügyész a felmerült elvi kérdésben a Somogy Megyei Bíróság jogi érveit osztotta. Álláspontja szerint a polgári jogi igény biztosítását szolgáló zár alá vétel valóban kizárt azokban az ügyekben, amelyekben terheltnek tekinthető személy nincs, mivel a Be. 54. §-ának (2) bekezdése értelmében polgári jogi igény kizárólag a terhelttel szemben érvényesíthető. Más a helyzet a vagyoneklobzás megghiúsításának a veszélye esetén, ugyanis a Be. 159. §-ának (1) és (2) bekezdése lehetővé teszi a zár alá vétel elrendelését arra a vagyoneklobzás alá vonható vagyonra is, amelyet nem a terhelt birtokol. Ilyenkor – amennyiben a kielégítés veszélyben forog – a szóban lévő intézkedés alkalmazásának feltételei a terheltté válástól függetlenül fennállnak.

II.

A jogegységi tanács – mivel a nem a terhelt birtokában lévő vagyontárgyak vagyoneklobzás céljából történő, a Be. 159. §-a (2) bekezdésének második fordulatán alapuló zár alá vételével kapcsolatban eltérő ítélkezési gyakorlat alakult ki – egyetértett a legfőbb ügyész jogegységi indítványával a tekintetben, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 29. §-ának (1) bekezdésére és a Be. 439. §-a (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel jogegységi határozat hozatala indokolt.

III.

A Be. 159. §-ának (1) bekezdése szerint a zár alá vétel – amelyet a bíróság rendel el – a zár alá vett vagyontárgyak feletti rendelkezési jogot függeszti fel.

A Be. 159. §-ának (2) bekezdése értelmében, ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonekobzásnak van helye, illetőleg ha polgári jogi igényt érvényesítenek és alaposan lehet tartani attól, hogy a kielégítést megghiúsítják, ezek biztosítására a terhelt egész vagyonának, vagyona meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vétele rendelhető el. A zár alá vétel elrendelhető arra a vagyonra, vagyonrészre, illetőleg egyes vagyontárgyra is, amelyre vagyonekobzás rendelhető el, de amelyet nem a terhelt birtokol.

A fentiekből kitűnően a zár alá vétel elrendelése egyrészt a vagyonekobzás, másrészt a polgári jogi igény kielégítésének biztosítását szolgálhatja.

Polgári jogi igényt a Be. 54. §-ának (2) bekezdése alapján a magánfél [illetve a Be. 54. §-ának (4) bekezdése szerint az ügyész] kizárólag a terhelttel szemben érvényesíthet. Ennek megfelelően a Be. 159. §-a (2) bekezdésének első fordulata a polgári jogi igény biztosítására csak a terhelt vagyonának zár alá vételét engedi meg, a más által birtokolt vagyon ilyen célból történő zár alá vétele – a Be. 159. §-a (2) bekezdésének második mondata értelmében – viszont nem lehetséges. Ebből következően az ismeretlen tettes ellen folyó eljárásban a polgári jogi igény kielégítésének biztosítását szolgáló zár alá vétel alkalmazása fogalmilag kizárt.

A büntetőjogi intézkedésként szabályozott vagyonekobzás esetében a Be. 77/B. §-a olyan, a bűncselekmény elkövetésével összefüggő vagyonelemet is nevesít, amely nem, vagy csupán közvetve illeszthető az elkövető (terhelt) vagyonának körébe. Így a Btk. 77/B. §-ának (2) bekezdése szerint vagyonekobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más – akár gazdálkodó szervezet – gazdagodott. A Btk. 77/B. §-ának (3) bekezdése értelmében, amennyiben az elkövető vagy a gazdagodott személy meghalt, illetve a gazdálkodó szervezet átalakult, a vagyonekobzást a jogutóddal szemben kell elrendelni.

Ugyanakkor a Be. 569. §-ának (1) bekezdése pedig kifejezetten akként rendelkezik, hogy az ügyész indítványára a bíróság határoz – egyebek mellett – a vagyonekobzásról, ha büntetőeljárás senki ellen nem indult vagy azt megszüntették.

A Be. 159. §-ának (2) bekezdésében foglalt kényszerintézkedés elrendelésének előfeltétele tehát egyfelől az olyan bűncselekmény gyanúja, amely miatt vagyonekobzás alkalmazható, másfelől az annak biztosítására alkalmas, a bűncselekmény elkövetésével összefüggő vagyon megléte, s végül az, hogy a kielégítés megghiúsításának (e vagyon elvonásának) megalapozott veszélye fennálljon. Az azonban nem törvényi feltétel, hogy a vagyonekobzás alapjául szolgáló vagyon, vagyonrész vagy vagyontárgy a terheltté legyen, sőt az sem, hogy az ügynek terheltje legyen. A Be. 159. §-a (2) bekezdésének második fordulata értelmében az ilyen, de más által birtokolt vagyonelem zár alá vétele is elrendelhető.

Mindebből viszont – kiváltképpen arra tekintettel, hogy a vagyonekobzás alkalmazását nem akadályozza az, ha a büntetőeljárás senkivel szemben nem indult, vagy azt a Be. 190. §-a (1) bekezdésének *i*) pontja alapján az elkövető kilétének megállapíthatatlansága folytán megszüntették – az következik, hogy a Btk. 77/B. §-ában és a Be. 159. §-ának (2) bekezdésében írt törvényi előfeltételek fennállta esetén a vagyonekobzás alá vonható, más által birtokolt vagyon zár alá vételének helye van akkor is, ha a büntetőeljárás (nyomozás) még nem a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy (terhelt) ellen, hanem ismeretlen elkövetővel szemben folyik.

A Legfelsőbb Bíróság Büntető Jogegységi Tanácsa ezért – helyt adva a legfőbb ügyész indítványának – a Be. 442. §-ának (3) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a rendelkező részben írtak szerint döntött.

A határozatot a jogegységi tanács a Bszi. 32. §-ának (4) bekezdése, illetve a Be. 445. §-ának (2) bekezdése értelmében a Magyar Közlönyben közzéteszi.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

2/2008. PJE szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Polgári Jogegységi Tanácsa a Legfelsőbb Bíróság Gfv.XI. tanácsa által indítványozott jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A felszámolási eljárás a végelszámolási eljárástól független, önálló eljárás. A felszámolási eljárást megelőző végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényt a felszámoló a felszámolási eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő külön hitelezői igénybejelentés nélkül nem veheti nyilvántartásba.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság Gfv.XI. tanácsa a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bsz.) 29. § (1) bekezdés *b*) pont és 29. § (2) bekezdés alapján – miután jogkérdésben el kíván térni

a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától – jogegységi eljárást kezdeményezett és a jogegységi határozat meghozataláig a Gfv.XI.30.368/2007. szám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárást felfüggesztette.

A jogegységi eljárást indítványozó tanácsnál elbírálásra váró ügyben az adós gazdálkodó szervezet ellen folyó végelszámolási eljárás során a cégbíróság – a felszámolási eljárás elrendelésére okot adó körülményt észlelve – felszámolási eljárást kezdeményezett. Az illetékes megyei bíróság a 2005. március 2-án benyújtott kérelem alapján, a 2005. április 21. napján jogerőre emelkedett végzésével, az adós fizetéseképtelenségét megállapította, elrendelte a felszámolását, melynek a Céglőnyben való közzététele 2005. június hó 9. napján megtörtént. A kérelmező a felszámolás közzétételétől számított egy év eltelte után benyújtott kifogásában kérte, hogy a bíróság kötelezze a felszámolót hitelezői igényének nyilvántartásba vételére. Arra hivatkozott, hogy a végelszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentéssel élt, melyet az eljárás felszámolási eljárásként történő folytatásakor nem kellett megismételnie, követelését határidőben bejelentettként kellett volna nyilvántartásba vennie a felszámolónak.

A felszámolási eljárást lefolytató bíróság jogerős végzésével a kifogást elutasította. A határozat indokolásában kifejtett jogi álláspont szerint a 2005. március 2-án érkezett cégbírósági megkeresés alapján indult felszámolási eljárásban irányadó – lényegesen az 1993. évi LXXXI. törvénnyel, a 2000. évi CXXXVII. törvénnyel és 2004. évi XXVII. törvénnyel módosított – 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) a végelszámolást és a felszámolást egymástól független, két önálló eljárásként szabályozza. Ebből következik, hogy a végelszámolási eljárásban megtett nyilatkozatoknak a felszámolási eljárásban nem lehet érdemi jelentősége. Az 1993. szeptember 2-a után indult felszámolási ügyekben megszűnt a felszámoló által ismert hitelezői követelés kategóriája, s hitelezőként a felszámolási eljárásban csak az vehet részt, aki követelését a felszámolónál bejelenti és azt a felszámoló határidőben vagy határidőn túl, de egy éven belül bejelentett igényként nyilvántartásba veszi [Cstv. 3. § (1) bekezdés c) pont, 46. § (5) bekezdés b) és c) pont, (7) bekezdés]. A Cstv. 38. § (2) bekezdése értelmében az igénybejelentési kötelezettség általános jellegű, még azt a pénzkövetelést is be kell jelenteni a felszámolónak, amelynek megfizetése iránt korábban a jogosult pert indított, vagy esetleg már végrehajtást folytat. Mindebből a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy aki a végelszámolási eljárásban félként szerepelt, nem válik a felszámolási eljárás megindulása esetén ebben az eljárásban is füllé.

A Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.550/2002. számú – a Legfelsőbb Bíróság Határozatainak Hivatalos Gyűjteményében EBH.2003.878 szám alatt közzétett – határozatában azt a jogi álláspontot képviselte, hogy a végelszámolási eljárásban határidőben bejelentett hitelezői igényt a vég-

elszámolási eljárást követő, 1998. április 2-án közzétett felszámolási eljárásban, ismételt külön bejelentés nélkül is, határidőben bejelentett hitelezői igényként kell nyilvántartásba venni. A végelszámolási és a felszámolási eljárás nem a pénzkövetelés érvényesítése, hanem az adós jogutód nélküli megszüntetése céljából kezdeményezett eljárás még akkor is, ha ennek során a hitelezői igényeket – az adós vagyoni helyzetétől függően az adós vagyonából ki kell elégíteni. Ebből a szempontból tehát a végelszámolási eljárás nem azonos a felszámolás kezdő időpontja előtt indult egyéb nemperes (pl. fizetési meghagyásos) eljárásokkal, amelyek kifejezetten a pénzkövetelés érvényesítésére irányulnak, s amelyek mellett a hitelezőt a felszámolási eljárásban minden esetben terheli az a kötelezettség, hogy hitelezői igényét a felszámolóhoz bejelentse.

A Legfelsőbb Bíróság Gfv.XI. tanácsa el kíván térni az EBH.2003.878 szám alatt közzétett döntésben foglalt jogi állásponttól, mert a felülvizsgálni kért jogerős határozatban kifejtett és fentebb ismertetett jogi álláspontot tartja helytállónak. Ezért jogegységi eljárást kezdeményezett abban a jogkérdésben, hogy a végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői követelést a végelszámolási eljárás követő felszámolási eljárásban – ismételt külön bejelentés nélkül is – határidőben bejelentett hitelezői igénynek lehet-e minősíteni.

II.

A legfőbb ügyész részletesen megindokolt álláspontjának lényege a következő:

A jogszabályi rendelkezésekből következően a felszámolási eljárás és a végelszámolási eljárás alapvetően eltérő természetű eljárások. A két eljárásban egyrészt eltérőek a hitelezővé válás feltételei, másrészt a hitelezői pozíciónak más a tartalma. A Cstv. rendelkezései kogenségek, sem a Cstv., sem pedig a 2006. július 1-jétől a végelszámolást is szabályozó – a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a végelszámolási eljárás során bejelentett hitelezői igény egyúttal a felszámolási eljárás során bejelentett hitelezői igénynek is minősül abban az esetben, ha a végelszámolási eljárás átfordul felszámolási eljárásba. Következésképpen amennyiben a felszámolási eljárást végelszámolási eljárás előzte meg, úgy a hitelező a Cstv. rendelkezéseinek megfelelően köteles az igényét ismételt bejelenteni és nyilvántartásba vetetni.

III.

A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt számtalan alka-

lommall módosították. A jelen jogegységi eljárásban e törvény 2005. március 2-án hatályos rendelkezései alapján kell az indítványozott jogkérdésben állást foglalni, figyelemmel arra, hogy az a felszámolási eljárás, amelyben a felülvizsgálati tanács indítványozta a jogegységi eljárás lefolytatását, 2005. március 2-án indult meg. A Cstv. ebben az időpontban hatályos, a jogegységi eljárásban felmerült jogkérdés elbírálásánál irányadó rendelkezései azonosak voltak az EBH.2003.878 szám alatt közzétett eseti döntésben alkalmazott szabályokkal.

A jogkérdés elbírálásánál irányadó szabályok az alábbiak:

A Cstv. 22. § (1) bekezdésének *b)–d)* pontjai értelmében a felszámolási eljárás az adós fizetése képtelensége esetén az adós, a hitelező vagy a végelszámoló kérelmére, vagy a cégbíróság értesítése alapján (így, ha a cégbíróság a céget megszűntnek nyilvánította, vagy a hivatalbóli törlési eljárás során a cég felszámolási eljárását kezdeményezte), vagy a büntetőügyben eljáró bíróság értesítése alapján (ha a jogi személlyel szemben alkalmazott pénzbírság behajtása érdekében lefolytatott végrehajtás nem vezetett eredményre) folytatható le.

A Cstv. 3. § (1) bekezdésének *c)* pontja szabályozza a hitelező fogalmát. E szerint a felszámolás kezdő időpontja után hitelező mindenki, akinek az adóssal szemben pénz, vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van és azt a felszámoló nyilvántartásba vette.

A Cstv. 28. § (1) bekezdéséből és a (2) bekezdés *f)* pontjából következően az adós felszámolását elrendelő jogerős végzés Cégek Közlönyben történő közzétételének tartalmaznia kell a hitelezőknek szóló felhívást, hogy ismert követeléseiket a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított 40 napon belül a felszámolónak jelentsék be. A Cstv. 38. § (2) bekezdése azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás a hitelezőt nem mentesíti a 28. § (2) bekezdésének *f)* pontjában és a 46. § (7) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítése alól. A Cstv. 46. § (5) és (7) bekezdése rendelkezései szerint a felszámoló köteles külön nyilvántartásba venni a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított 40 napon belül, illetve az azon túl, de egy éven belül bejelentett követeléseket. A követelések nyilvántartásba vételének – a jelen jogegységi eljárással nem érintett, a Cstv. 57. § (1) bekezdés *a)* és *c)* pontjában foglalt követelések kivételével – az a feltétele, hogy a hitelező a követelése 1%-át, de legalább 1000 Ft-ot és legfeljebb 100 000 Ft-ot a bíróság gazdasági hivatala által kezelt elkülönített számlára befizessen és ezt a felszámolónak igazolja.

A Cstv. 37. § (1) és (3) bekezdése értelmében pedig a hitelezői igénybejelentésre megállapított, a felszámolás közzétételétől számított egyéves határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

A végelszámolási eljárásra vonatkozó szabályokat a jelen jogegységi eljárással érintett időszakban – 2006. június 30-ig – a Cstv. tartalmazta. A Cstv. 3. § (1) bekezdésének *c)* pontja akként rendelkezett, hogy a végelszámolási eljárásban hitelezőnek minősül mindenki, akinek a gazdálkodó szervezettel szemben pénz, vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van.

A Cstv. 66. § (1) bekezdése és a (2) bekezdésének *c)* pontja rendelkezett arról, hogy a cégbíróság rendeli el a végelszámolási eljárásról szóló végzésnek a Cégek Közlönyben való közzétételét, melynek tartalmaznia kell a hitelezőknek szóló felhívást, hogy ismert követeléseiket a közzétételétől számított 40 napon belül a végelszámolónál jelentsék be.

A Cstv. 72. § (3) bekezdése pedig azt a rendelkezést tartalmazta, hogy ha a végelszámolás megindulását követően felszámolási eljárást kezdeményeztek, a felszámolás elrendelése esetén a végelszámolási eljárás megszüntetése érdekében a bíróság a cégbíróságot értesíti.

IV.

A jogegységi tanács megítélése szerint az ellentétes álláspontok feloldása során annak van döntő jelentősége, hogy a jogegységi eljárással érintett időszakban a Cstv. a végelszámolási eljárást és a felszámolási eljárást két külön eljárásként szabályozta. A végelszámolási eljárás nem „fordulhatott át”, nem folytatódhatott felszámolási eljárás-ként, hanem a felszámolási eljárás a Cstv. 22. § (1) bekezdésének *a)–d)* pontjaiban ismertetett módon indulhatott meg (és indulhat meg a jelenleg hatályos rendelkezések szerint is). A felszámolás elrendelése esetén a cégbíróságnak a végelszámolási eljárást meg kellett szüntetnie. (Ezzel azonos tartalmú rendelkezést tartalmaz a végelszámolási eljárást jelenleg szabályozó Ctv. 95. § (1) bekezdése akként, hogy a felszámolás elrendelésével a folyamatban lévő végelszámolás megszűnik.)

A felszámolási eljárásban hitelezőként csak az válhatott (és válhat a jelenleg hatályos szabályozás szerint is) az eljárás alanyává, akinek a pénzkövetelését a felszámoló nyilvántartásba vette.

A Cstv. 46. § (3) bekezdés *a)* pontjának 1993. szeptember 2-ával történt hatályon kívül helyezése óta azonban a felszámoló főszabályként az általa ismert hitelezői követeléseket külön igénybejelentés hiányában, hivatalból nem veheti nyilvántartásba. Ez alól a főszabály alól a Cstv. 1997. augusztus 6-tól hatályos 37. § (2) bekezdésének első mondata értelmében csak a felszámolás alatt keletkezett és felszámolási költségnek minősülő követelések jelentenek kivételt. Ezeket ugyanis a felszámoló hitelezői igénybejelentés hiányában is köteles nyilvántartásba venni.

A Cstv. a felszámolási eljárásban történő hitelezővé válás feltételeit, az igénybejelentés rendjét, határidejét és elmulasztásának jogkövetkezményeit részletesen és eltérést meg nem engedő módon szabályozza [Cstv. 28. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *f*) pont, 46. § (5) és (7) bekezdései, 37. §].

A Cstv. 38. § (2) bekezdése kifejezett rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás nem mentesíti a hitelezőt hitelezői igényének határidejében, a felszámolónál történő bejelentése, illetve a regisztrációs díj befizetésére vonatkozó kötelezettségének teljesítése alól. A végelszámolási eljárásban, mint nemperes eljárásban a pénzkövetelésnek a végelszámolóhoz történő bejelentése a pénzkövetelés érvényesítésének a végelszámolásra vonatkozó szabályokban előírt rendje. Az igénybejelentés ugyanis annak érdekében történik, hogy a végelszámoló a gazdálkodó szervezet vagyonából kielégítse a hitelező pénzkövetelését. A Cstv. kifejezett eltérő rendelkezése hiányában a pénzkövetelés ilyen módon, a végelszámolási nemperes eljárásban történt érvényesítésére is vonatkozik a Cstv. 38. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés. Azaz a pénzkövetelésnek a végelszámolási eljárásban hitelezői igényként történt bejelentése nem mentesíti a hitelezőt pénzkövetelésének a felszámolási eljárásban előírt szabályok szerinti bejelentése alól.

Mindebből pedig az következik, hogy a végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői követelés jogosultját a végelszámolási eljárást követő felszámolási eljárásban a felszámolási eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő külön igénybejelentés nélkül nem lehet hitelezőnek minősíteni és igényét nyilvántartásba venni.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény jelenleg hatályos rendelkezései és a végelszámolási eljárást jelenleg szabályozó Ctv. rendelkezései a jogegységi eljárásban vizsgált időszakban hatályos rendelkezésekkel, a jogkérdés elbírálása szempontjából tartalmilag azonosak. Ezért a jogegységi határozat megállapításai irányadóak a jelenleg hatályos szabályok alapján folyó felszámolási eljárásokban is.

V.

A kifejtett indokok alapján a jogegységi tanács – a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében (Bsz. 27.) – a)rendelező részben foglaltak szerint határozott és e határozatát a Bsz. 32. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzéteszi.

A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete

**A Magyar Nemzeti Bank elnökének
7/2008. (V. 26.) MNB
rendelete
a jegybanki alapkamat mértékéről**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Mnbtv.) 60. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának döntése értelmében a jegybanki alapkamat mértéke 8,50%.

2. §

(1) E rendelet 2008. május 27-én lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a jegybanki alapkamat mértékéről szóló 6/2008. (IV. 28.) MNB rendelet.

(3) E rendeletet a Magyar Nemzeti Bank az Mnbtv. 60. § (5) bekezdése alapján honlapján és elektronikus hírnökörségi oldalán 2008. május 26-án hirdeti ki.

Jogszabálymutató

**A Magyar Közlönyben
2008. május 1. napjától 2008. május 30. napjáig
közzétett jogszabályok jegyzéke**

	Szám		
63/2008. (V. 6.) FVM r. az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból az energetikai célból termesztett növények termesztéséhez nyújtható kiegészítő támogatás 2008. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről.....	70	49/2008. (V. 8.) OGY h. az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 14/2006. (V. 31.) OGY határozat módosításáról	71
10/2008. (V. 6.) HM r. a Honvéd Vezérkar főnökét, a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok főigazgatóit, illetve azok helyetteseit megillető vezetői juttatásokról szóló 9/2008. (IV. 15.) HM rendelet módosításáról	70	119/2008. (V. 8.) KE h. kitüntetés adományozásáról.....	71
48/2008. (V. 6.) OGY h. a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek költségvetési támogatásáról.....	70	1027/2008. (V. 8.) Korm. h. a MÁV Zrt. és a MÁV-TRAKCIÓ Zrt. közötti hitelátvállalásokról és a hitelátvállalások miatt szükséges, egyes kezességvállalásról rendelkező kormányhatározatok módosításáról.....	71
2008: XIX. tv. a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény módosításának kihirdetéséről.....	71	25/2008. (V. 8.) ME h. szakállamtitkár megbízatásának megszűnéséről.....	71
118/2008. (V. 8.) Korm. r. egyes kormány- és miniszteri rendeleti szintű jogszabályok és jogszabályi rendelkezések technikai deregulációjáról	71	21/2008. (V. 8.) KüM h. a Magyar Köztársaság Kormánya és Japán Kormánya között a vezetői engedélyek kölcsönös elismeréséről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 85/2008. (IV. 11.) Korm. rendelet 2–3. §-a hatálybalépéséről.....	71
1/2008. (V. 8.) MeHVM r. a Miniszterelnökség fejezetnél a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint a határon túli magyarok támogatásával kapcsolatos fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának szabályairól	71	182/2008. (V. 6.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	71
11/2008. (V. 8.) HM r. a katonai toborzás rendjéről szóló 23/2002. (IV. 10.) HM rendelet módosításáról	71	183/2008. (V. 6.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	71
26/2008. (V. 8.) ÖTM–PM e. r. a 2004–2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program, valamint az EQUAL Közösségi Kezdeményezés pénzügyi végrehajtásáról szóló 11/2004. (IV. 7.) FMM–PM együttes rendelet módosításáról	71	184/2008. (V. 6.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	71
		185/2008. (V. 6.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	71
		186/2008. (V. 6.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	71
		187/2008. (V. 6.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	71
		Hivatalos Értesítő (2008/19. szám).....	71
		119/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság és a Belga Királyság között Brüsszelben 1965. február 11-én aláírt kulturális együttműködésről szóló egyezmény kihirdetéséről.....	72
		120/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Bolíviai Köztársaság Kormánya között La Pazban, az 1970. évi május hó 15. napján aláírt kulturális és tudományos együttműködési egyezmény kihirdetéséről.....	72

121/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság és a Francia Köztársaság között Budapesten 1966. július 28-án aláírt kulturális együttműködésről szóló egyezmény kihirdetéséről.....	72	Köztársaság Kormánya között Dar es-Salaamban, 1966. február 15-én aláírt „Műszaki és Tudományos Együttműködési és Kölcsönös Segítségnyújtási Megállapodás” kihirdetéséről.....	72
122/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság és a Francia Köztársaság között Budapesten 1966. július 28-án aláírt műszaki-tudományos együttműködésről szóló egyezmény kihirdetéséről.....	72	131/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság és a Tunéziai Köztársaság között Budapesten 1966. május 25-én aláírt kulturális és tudományos együttműködésről szóló egyezmény kihirdetéséről.....	72
123/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Holland Királyság Kormánya között Budapesten, az 1968. évi február hó 14. napján aláírt kulturális egyezmény kihirdetéséről	72	17/2008. (V. 9.) OKM r. a 2008/2009. tanév rendjéről	72
124/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és az Iráni Császárság Kormánya között Budapesten, az 1968. évi május hó 24. napján aláírt kulturális egyezmény kihirdetéséről.....	72	11/2008. (V. 9.) PM r. a zárjegy alkalmazásának, a zárjeggyel való elszámolásnak a részletes szabályairól szóló 36/1997. (XI. 26.) PM rendelet módosításáról	72
125/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és Kuwait Állam Kormánya között Budapesten, 1966. július 27-én aláírt kulturális és tudományos együttműködési egyezmény kihirdetéséről	72	22/2008. (V. 9.) KüM h. a Fogytékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 2–3. §-ainak hatálybalépéséről	72
126/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság és az Olasz Köztársaság között Budapesten, az 1965. évi szeptember hó 21. napján aláírt kulturális egyezmény kihirdetéséről	72	23/2008. (V. 9.) KüM h. a Magyar Köztársaság Kormánya és a Svéd Királyság Kormánya között az egymás nevében a vízumok kiadásában, valamint a biometrikus adatok gyűjtésében diplomáciai és konzuli képviselőik útján történő kölcsönös eljárásról szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2008. évi XIV. törvény 2–3. §-ai hatálybalépéséről	72
127/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Szíriai Arab Köztársaság Kormánya között Damaszkuszban, az 1968. évi június hó 9. napján aláírt kulturális egyezmény kihirdetéséről	72	2008: XX. tv. a Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2006. évi LV. törvény módosításáról.....	73
128/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Szudáni Köztársaság Kormánya között Budapesten, az 1967. évi október hó 14. napján aláírt kulturális és tudományos együttműködési egyezmény kihirdetéséről.....	72	2008: XXI. tv. a humángenetikai adatok védelméről, a humángenetikai vizsgálatok és kutatások, valamint a biobankok működésének szabályairól	74
129/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság és a Tanzánia Egyesült Köztársaság között Dar es-Salaamban az 1966. február 15-én aláírt kulturális és tudományos együttműködésről szóló egyezmény kihirdetéséről	72	132/2008. (V. 14.) Korm. r. az önkormányzati miniszter feladat- és hatásköréről	74
130/2008. (V. 9.) Korm. r. a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Tanzániai Egyesült		133/2008. (V. 14.) Korm. r. a közlekedési, hírközlési és energiaügyi miniszter feladat- és hatásköréről.....	74
		134/2008. (V. 14.) Korm. r. a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter feladat- és hatásköréről.....	74

6/2008. (V. 14.) ME r. a kormányhivatalokat felügyelő miniszterek kijelöléséről szóló 8/2006. (XII. 23.) ME rendelet módosításáról	74	122/2008. (V. 14.) KE h. államtitkárok felmentéséről.....	74
20/2008. (V. 14.) EüM r. az anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerről	74	123/2008. (V. 14.) KE h. államtitkár megbízatásának megszűnéséről.....	74
64/2008. (V. 14.) FVM r. a minőségi pontytenyésztési programban való részvétel csekély összegű támogatásáról	74	124/2008. (V. 14.) KE h. államtitkárok kinevezéséről	74
65/2008. (V. 14.) FVM r. az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet módosításáról.....	74	1028/2008. (V. 14.) Korm. h. a közszolgálati ellenőrzések 2008. évi vizsgálati tárgyköreiből és a vizsgálat alá vont közigazgatási szervekről	74
19/2008. (V. 14.) GKM r. a közforgalmú, közútpótló folyami révek, kompok és az azokhoz szükséges parti létesítmények, kiszolgáló utak fenntartási, felújítási támogatása igénybevételeének részletes szabályairól	74	1029/2008. (V. 14.) Korm. h. a Kormány kabinetjeiről szóló 1068/2006. (VII. 13.) Korm. határozat és a Kormánykabinettről szóló 1044/2007. (VII. 1.) Korm. határozat módosításáról.....	74
50/2008. (V. 14.) OGY h. Bencsik János országgyűlési képviselő mentelmi ügyében	74	26/2008. (V. 14.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről	74
51/2008. (V. 14.) OGY h. dr. Havas Szófia országgyűlési képviselő mentelmi ügyében	74	3/2008. (MK 74.) ME ut. a Miniszterelnöki Hivatal államtitkárainak és szakállamtitkárainak feladatköréről	74
52/2008. (V. 14.) OGY h. az Új Magyarország Fejlesztési Terv végrehajtását felügyelő eseti bizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 56/2006. (XII. 20.) OGY határozat módosításáról	74	4/2008. (MK 74.) ME ut. a Miniszterelnöki Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2008. (MK 57.) ME utasítás módosításáról.....	74
53/2008. (V. 14.) OGY h. az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 14/2006. (V. 31.) OGY határozat módosításáról.....	74	135/2008. (V. 16.) Korm. r. a nemesfémtermékek ellenőrzéséről és jelöléséről szóló, Bécsben, 1972. november 15. napján aláírt Egyezmény 2001. október 4. napján elfogadott PMC/W 7/99 számú módosítása kötelező hatályának elismeréséről és kihirdetéséről.....	75
54/2008. (V. 14.) OGY h. a 2008. március 9-i országos ügydöntő népszavazással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról szóló beszámoló elfogadásáról...	74	136/2008. (V. 16.) Korm. r. az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espoóban, 1991. február 26-án elfogadott ENSZ EGB egyezmény Szófiában, 2001. február 17-én elfogadott első módosításának, valamint Cavtatban, 2004. június 4-én elfogadott második módosításának kihirdetéséről ...	75
55/2008. (V. 14.) OGY h. az Országos Választási Bizottságnak a 2008. március 9-i országos ügydöntő népszavazásról szóló beszámolója elfogadásáról	74	137/2008. (V. 16.) Korm. r. az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgázatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról	75
120/2008. (V. 14.) KE h. miniszterek felmentéséről.....	74	138/2008. (V. 16.) Korm. r. a Nemzeti Fejlesztési terv operatív programjai, az EQUAL Közöségi Kezdeményezés program és a Kohé-	
121/2008. (V. 14.) KE h. miniszterek kinevezéséről.....	74		

ziós Alap projektek támogatásainak fogadáshoz kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 360/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról	75	15/2008. (V. 16.) PM r. egyes általános forgalmi adó-mentes termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások érvényesítéséhez fűződő végrehajtási szabályokról	75
139/2008. (V. 16.) Korm. r. a Környezet és Energia Operatív Program derogációs projektek kamattámogatásának igényléséről, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes feltételeiről	75	125/2008. (V. 16.) KE h. kitüntetéses doktorrá avatásról	75
140/2008. (V. 16.) Korm. r. a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet módosításáról	75	126/2008. (V. 16.) KE h. kitüntetés viselésének engedélyezéséről	75
141/2008. (V. 16.) Korm. r. a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítéséhez szükséges eljárás részletes szabályairól	75	1030/2008. (V. 16.) Korm. h. a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat végrehajtásának 2008–2009. évekre vonatkozó cselekvési programjáról	75
142/2008. (V. 16.) Korm. r. egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról	75	Hivatalos Értesítő (2008/20. szám)	75
66/2008. (V. 16.) FVM r. a közösségi agrármarketing támogatások igénybevételének szabályairól	75	143/2008. (V. 20.) Korm. r. az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról	76
67/2008. (V. 16.) FVM r. az állattenyésztési bíróság befizetéséről és felhasználásáról	75	13/2008. (V. 20.) KvVM r. a Rudabányai őshomonida-lelőhely természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervéről	76
68/2008. (V. 16.) FVM r. a Magyar Élelmiszerkönyv közösségi előírások átvételét megvalósító kötelező előírásairól szóló 56/2004. (IV. 24.) FVM rendelet módosításáról	75	18/2008. (V. 20.) OKM r. az oktatási miniszter által adományozható szakmai elismerésekről szóló 24/1999. (VI. 25.) OM rendelet módosításáról	76
12/2008. (V. 16.) PM r. a Vám- és Pénzügyőrség az Európai Unió intézményeiben nemzeti szakértőként foglalkoztatott, továbbá a nemzetközi szervezetekben pályázat útján elnyert jogviszonyban alkalmazott hivatásos állományú tagjainak jogviszonyáról és a velük kapcsolatos személyzeti eljárás rendjéről	75	127/2008. (V. 20.) KE h. bírák felmentéséről és bírák kinevezéséről	76
13/2008. (V. 16.) PM–KüM e. r. a diplomáciai és konzuli képviseletek és azok tagjai, valamint az ezekkel egy tekintet alá eső nemzetközi szervezetek és azok tisztviselői jövedékiadó-visszaigényléséről	75	128/2008. (V. 20.) KE h. nyugállományú dandártábornok lefokozásáról	76
14/2008. (V. 16.) PM r. a költségvetési viszontgarancia vállalásának és érvényesítésének részletes szabályairól szóló 48/2002. (XII. 28.) PM rendelet módosításáról	75	1031/2008. (V. 20.) Korm. h. a labdarúgás szervezeti és infrastrukturális feltételeinek javítását szolgáló hitelfelvételhez kapcsolódó állami kezességvállalásról	76
		27/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár megbízatásának megszűnéséről	76
		28/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár megbízatásának megszűnéséről	76
		29/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkárok megbízatásának megszűnéséről	76
		30/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkárok megbízatásának megszűnéséről	76
		31/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkárok kinevezéséről	76

32/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkárok kinevezéséről	76	57/2008. (V. 22.) OGY h. a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács közjogi jogállásáról, jogköréről, összetételéről és feladatairól, valamint működési kereteiről	77
33/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről	76	71/2008. (V. 22.) AB v. az Alkotmánybíróság végzése	77
34/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről	76	72/2008. (V. 22.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	77
35/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről	76	73/2008. (V. 22.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	77
36/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről	76	74/2008. (V. 22.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	77
37/2008. (V. 20.) ME h. a 25/2008. (V. 8.) ME határozat visszavonásáról, valamint szakállamtitkár megbízatásának megszűnéséről	76	1032/2008. (V. 22.) Korm. h. a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány Alapító Okiratának módosításáról	77
38/2008. (V. 20.) ME h. szakállamtitkár megbízatásának megszűnéséről	76	1033/2008. (V. 22.) Korm. h. a kötelező egészségbiztosítási rendszer felülvizsgálatával kapcsolatos feladatokról	77
1/2008. (MK 76.) MNB közl. a Magyar Nemzeti Bank szolgálati titokkörü jegyzékéről	76	2/2008. (MK 77.) EüM ut. az Egészségügyi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatának módosításáról	77
144/2008. (V. 22.) Korm. r. a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a Tanács 2003. február 18-i, 343/2003/EK rendeletének alkalmazása érdekében történő együttműködésről szóló, 2007. november 14-én, Nagyszebenben aláírt Közigazgatási Megállapodás kihirdetéséről	77	190/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
145/2008. (V. 22.) Korm. r. az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény végrehajtásáról	77	191/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
146/2008. (V. 22.) Korm. r. az okmányirodák kijelöléséről és illetékességi területéről szóló 256/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról	77	192/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
21/2008. (V. 22.) EüM–FVM–KvVM e. r. a biocid termékek előállításának és forgalomba hozatalának feltételeiről szóló 38/2003. (VII. 7.) ESZCSM–FVM–KvVM együttes rendelet módosításáról	77	193/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
56/2008. (V. 22.) OGY h. az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 14/2006. (V. 31.) OGY határozat módosításáról	77	194/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
		195/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
		196/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
		197/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77
		198/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77

199/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77	150/2008. (V. 29.) Korm. r. az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról.....	80
200/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77	70/2008. (V. 29.) FVM r. a piaci szereplőknek az 1973/2004/EK rendelet 37. cikke alapján energianövény feldolgozóként, illetve felvásárlóként történő elismeréséről szóló 141/2007. (XI. 28.) FVM rendelet módosításáról.....	80
201/2008. (V. 19.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	77	12/2008. (V. 29.) HM r. a Magyar Honvédség Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 9/2005. (III. 30.) HM rendelet módosításáról	80
Hivatalos Értesítő (2008/21. szám).....	77	2/2008. (V. 29.) NFGM–PM e. r. 2007–2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból finanszírozott pénzügyi eszközök keretében nyújtható KKV támogatások felhasználására, valamint a forráskezelő szervezetre vonatkozó különös szabályokról.....	80
147/2008. (V. 24.) Korm. r. a digitális átállás forrásainak átmeneti felhasználási szabályairól	78	3/2008. (V. 29.) NFGM r. a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program 4. prioritására, a Gazdaságfejlesztési Operatív Programra és a Közép-Magyarországi Operatív Program 1. prioritására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/2007. (III. 19.) MeHVM rendelet módosításáról	80
69/2008. (V. 24.) FVM r. a cukoripar szerkezetátalakítási támogatásának egyes kérdéseiről szóló 80/2006. (XI. 23.) FVM rendelet módosításáról	78	58/2008. (V. 29.) OGY h. országgyűlési biztos választásáról.....	80
1/2008. (V. 24.) NFGM r. a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség felügyelete alá, a XIX. Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok 2008. évi felhasználásának rendjéről.....	78	59/2008. (V. 29.) OGY h. a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája 94. ülészakán elfogadott 2006. évi tengerészeti munkaügyi Egyezményről, valamint a Konferencia 96. ülészakán elfogadott, a halászati ágazat munkafeltételeiről szóló 188. számú Egyezményről és 199. számú Ajánlásról szóló beszámoló elfogadásáról	80
2/2008. BJE h. a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata	78	60/2008. (V. 29.) OGY h. az állampolgári jogok országgyűlési biztosának 2007. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról.....	80
148/2008. (V. 26.) Korm. r. a 2008. évi terület- és régiófejlesztési célelőirányzat felhasználásának részletes szabályairól	79	61/2008. (V. 29.) OGY h. az adatvédelmi biztos 2007. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról.....	80
7/2008. (V. 26.) MNB r. a jegybanki alapkamat mértékéről	79	62/2008. (V. 29.) OGY h. a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának 2007. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról.....	80
22/2008. (V. 26.) EüM r. egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról ...	79		
1034/2008. (V. 26.) Korm. h. a Demokrácia Központ Közalapítvány Alapító Okiratának módosításáról	79		
3/2008. (MK 79.) MSZH közl. a 17. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny kiállításán bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről, illetve kiállítási elsőbbségéről.....	79		
149/2008. (V. 29.) Korm. r. egyes agrár-szakigazgatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról	80		

63/2008. (V. 29.) OGY h. az Országos Rádió és Televízió Testület elnökének és tagjainak megválasztásáról szóló 30/2008. (IV. 3.) OGY határozat kiegészítéséről	80	39/2008. (V. 29.) ME h. szakállamtitkárok kinevezéséről	80
64/2008. (V. 29.) OGY h. a Magyar Rádió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége, valamint a Magyar Rádió Közalapítvány Ellenőrző Testülete tisztségviselőinek és tagjainak választásáról szóló 9/2008. (II. 28.) OGY határozat kiegészítéséről.....	80	24/2008. (V. 29.) KüM h. a Magyar Köztársaság Kormánya és az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának Hivatala közötti, 2008. február 29-én aláírt Megállapodás kihirdetéséről szóló 2008. évi XVI. törvény 2. és 3. §-a hatálybalépéséről	80
65/2008. (V. 29.) OGY h. a Magyar Televízió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége tisztségviselőinek és tagjainak választásáról szóló 18/2007. (III. 14.) OGY határozat kiegészítéséről.....	80	2/2008. PJE h. a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata	80
66/2008. (V. 29.) OGY h. a Hungária Televízió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége, valamint a Hungária Televízió Közalapítvány Ellenőrző Testülete tisztségviselőinek és tagjainak választásáról szóló 20/2008. (III. 12.) OGY határozat kiegészítéséről	80	Tárgymutató a 2008. április hónapban kihirdetett jogszabályokról, illetve közzétett határozatokról és közleményekről	80
75/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	80	Hivatalos Értesítő (2008/22. szám).....	80
76/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	80	151/2008. (V. 30.) Korm. r. egyes egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról.....	81
77/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	80	8/2008. (V. 30.) MNB r. a „Siklósi vár” emlékérmé kibocsátásáról.....	81
78/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	80	4/2008. (V. 30.) NFGM–PM–FVM e. r. a strukturális alapok és a Kohéziós Alap felhasználásának általános eljárási szabályairól szóló 14/2004. (VIII. 13.) TNM–GKM–FMM–FVM–PM együttes rendelet módosításáról....	81
79/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság végzése.....	80	129/2008. (V. 30.) KE h. rektor felmentéséről ..	81
80/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság végzése.....	80	130/2008. (V. 30.) KE h. egyetemi tanári kinevezéséről	81
81/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság végzése.....	80	131/2008. (V. 30.) KE h. kitüntetés adományozásáról	81
82/2008. (V. 29.) AB h. az Alkotmánybíróság végzése.....	80	132/2008. (V. 30.) KE h. kitüntetés adományozásáról	81
		1035/2008. (V. 30.) Korm. h. a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája céljainak végrehajtásából származó 2008-ban megvalósítandó feladatokról	81

Szervezeti hírek

Kinevezések

A miniszterelnök

dr. Avarkeszi Dezsőt, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium államtitkárává 2008. május 20-ai hatállyal,

dr. Turi András Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumba beosztott ügyészt, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium szakállamtitkárává 2008. június 1-jei hatállyal

kinevezte,

dr. Piros Attila igazságügyi és rendészeti minisztériumi szakállamtitkárt e tisztségéből 2008. május 31-ei hatállyal

felmentette.

Az igazságügyi és rendészeti miniszter

Borna Gábor rendőr alezredest, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Felügyeleti és Ellenőrzési Főosztály Védelmi Igazgatási és Ügyeleti Osztályára kiemelt főmunkatársnak,

dr. Szalai Bernadett rendőr századost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Kodifikációs Főosztály Szolgálati Jogi Kodifikációs Osztályára kiemelt főmunkatársnak,

Varmuzsa Péter rendőr őrnagyot, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Felügyeleti és Ellenőrzési Főosztály Ellenőrzési Osztályára kiemelt főmunkatársnak

berendelte,

dr. Pető Gábor igazságügyi és rendészeti minisztériumi vezető-tanácsosnak szakmai tanácsadói címet

adományozott.

A kabinetfőnök

Bleier Zita Krisztina budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Költségvetési és Gazdasági Főosztály Céginformációs Osztályára határozatlan időre próbaidő kikötésével fogalmazónak,

Domonyai András szekszárdi lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Miniszteri Kabinet Sajtó- és Kommunikációs Osztályára határozatlan időre munkavállalónak,

Fülöp Gina budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Költségvetési és Gazdasági Főosztály

Gazdasági Osztályára határozatlan időre próbaidő kikötésével gyakornoknak

kinevezte.

Az európai uniós jogi szakállamtitkár

dr. Czombos Tamás budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Európai Unió Jogi Főosztályára határozatlan időre vezető-tanácsosnak

kinevezte.

A közjogi szakállamtitkár

Törő Zsófia Eszter budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Alkotmányjogi Főosztályára határozott időre próbaidő kikötésével ügykezelőnek,

dr. Zárai Eszter budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Alkotmányjogi Főosztály Alkotmányjogi Kodifikációs Osztályára határozatlan időre vezető-tanácsosnak

kinevezte.

A büntetőpolitikai szakállamtitkár

Balassa Szilvia budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Büntetőpolitikai Főosztály Bűnmegelőzési Osztályára határozott időre munkavállalónak,

Sponga István budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Büntetőpolitikai Főosztály Bűnmegelőzési Osztályára határozott időre munkavállalónak,

Szabó Mihály József csomádi lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Büntetőpolitikai Főosztály Bűnmegelőzési Osztályára határozott időre próbaidő kikötésével vezető-főtanácsosnak

kinevezte.

Közszolgálati jogviszony megszűnések

Közszolgálati jogviszonya megszűnt

végleges közigazgatási áthelyezéssel

dr. Bácsi Zoltán Tibor igazságügyi és rendészeti minisztériumi szakmai főtanácsadónak,

dr. Kisnémet Erika igazságügyi és rendészeti minisztériumi tanácsosnak;

dr. Veres Annamária igazságügyi és rendészeti minisztériumi vezető-tanácsosnak;

közös megegyezéssel

Fekete Zsuzsanna igazságügyi és rendészeti minisztériumi fogalmazónak,

dr. Nagy Zsombor igazságügyi és rendészeti minisztériumi vezető-tanácsosnak,

Nádasi Enikő igazságügyi és rendészeti minisztériumi tanácsosnak,

Pintér Tamásné igazságügyi és rendészeti minisztériumi főelőadónak;

felmentéssel

Palya János igazságügyi és rendészeti minisztériumi vezető-főtanácsosnak;

berendelés megszüntetésével

dr. Berei Róbert igazságügyi és rendészeti minisztériumi kiemelt főmunkatársnak.

Igazolványok érvénytelenítése

Dr. Viola Judit budapesti közjegyző-helyettes közjegyző-helyettesi igazolványa elveszett.

Dr. László Géza Dezső igazságügyi szakértő igazságügyi szakértői igazolványát ellopták.

Az igazolványok érvénytelenek.

Pályázati felhívások

A Tolna Megyei Igazságügyi Hivatal megüresedett igazgatói munkakörének betöltésére

A vezetői megbízás 2008. augusztus 1-jétől határozatlan időre szól. Az illetmény megállapítása az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. (a továbbiakban: Iasz.) törvényben foglaltak szerint történik.

Pályázatot nyújthat be, aki

– a Tolna Megyei Igazságügyi Hivatal alaptevékenységei ellátásához a vonatkozó törvényekben, jogszabályokban előírt felsőfokú iskolai végzettséggel, és

– a közigazgatásban (jogi, szociális területen) és/vagy igazságszolgáltatásban szerzett legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik, továbbá

– aki vállalja a B szintű nemzetbiztonsági ellenőrzést.

A pályázat elbírálásánál előnyt jelent a hivatal szolgáltatásainál végzett munka (Pártfogó Felügyelői Szolgálat, Jogi

Segítségnyújtó Szolgálat, Áldozatsegítő Szolgálat), valamint a jogi végzettség és a vezetői tapasztalat.

A pályázat benyújtási határideje: 2008. július 31.

A pályázat elbírálásának határideje: 2008. augusztus 20.

A bírálóbizottság a pályázati feltételeknek megfelelő valamennyi pályázót meghallgatja. A pályázatokat bizalmasan kezeljük és a meghallgatás eredményéről – a pályázati anyag egyidejű visszaküldése mellett – valamennyi pályázót írásban tájékoztatjuk.

A pályázathoz mellékelni kell:

– az iskolai, szakmai végzettséget igazoló okiratok hitelesített másolatát,

– 3 hónapnál nem régebbi – büntetlen előéletet igazoló – erkölcsi bizonyítványt,

– részletes szakmai önéletrajzt,

– a pályázónak a hivatal működésével, a szakmai feladatok fejlesztésével kapcsolatos elgondolásait tartalmazó dolgozatot.

A pályázatokat egy példányban az Igazságügyi Hivatal (1145 Budapest, Róna u. 135.) zárt borítékban – a borítékon feltüntetve, hogy „Pályázat” – kell benyújtani.

A Rendőrtiszti Főiskola rektora

a felsőoktatásról szóló

2005. évi CXXXIX. tv. 96. § (6) bekezdése alapján

a **Vezetélméleti Tanszék** állományában

pályázatot hirdet

(betöltött álláshelyen)

tanszékvezetői beosztás elnyerésére

A tanszékvezetői megbízás határozott időre 5 évre – **2008. szeptember 1-jétől 2013. augusztus 31-ig** – létesül.

A pályázókkal szemben támasztott követelmények:

– egyetemi végzettség,

– doktori fokozat,

– egyetemi, főiskolai tanári vagy docensi kinevezés, vagy a kinevezéshez szükséges feltételek megléte (a pályázat egyben az oktatói fokozat ellátására is szól);

– a szakképesítés megszerzésétől számított legalább 10 éves szakmai gyakorlat;

– gyakorlati tapasztalatok a rendvédelmi oktatásban;

– alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos munkájának vezetésére;

– a tanszék hatáskörébe tartozó tudományterület nemzetközi összehasonlításra képes ismerete,

– a közigazgatás-tudománynak, a vezetés- és szervezési elméleteknek, valamint az Európai Közigazgatási Joggal összefüggő kutatások ismerete és bemutatása;

– legalább egy idegen nyelven képes előadás megtartására;

– az 1996. évi XLV. tv. 3. § (2) bekezdésében írt feltételek megléte, illetve az ott írtak tudomásulvétele;

– annak vállalása, hogy munkáját főállásban látja el.

A pályázat elbírálásánál – a tanszék mesterképzésben játszott szerepére tekintettel – előnyt jelent az egyetemi tanári kinevezés.

A tanszékvezető általános feladatai:

– vezeti, szervezi, irányítja és ellenőrzi a tanszék oktató és tudományos, valamint egyéb tevékenységét, gondoskodik a tanszékre háruló valamennyi feladat, kötelezettség teljesítéséről;

– az adott szakterületen tankönyvek, jegyzetek írása, szakmai lektorálása;

– a közigazgatás-tudomány, valamint a vezetés- és szervezési elmélet oktatása;

– a tanszék állományába beosztottak szakmai, tudományos fejlődésének elősegítése;

– részvétel a főiskola „életében”, valamint a főiskola hazai és nemzetközi kapcsolatainak szervezésében, fenntartásában.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

– a pályázó nevét, munkahelyét és beosztását;

– tudományos fokozatát,

– eddigi szakmai munkájának részletes leírását, ezen belül:

= oktatási és tudományos munkájának részletes ismertetését,

= tudományos, illetőleg szakmai szervezetekben végzett tevékenységét,

= fontosabb tanulmányútjait;

– nyilatkozatát fennálló foglalkoztatási jogviszonyairól, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyairól, azok tartalmáról és időbeni behatároltságáról;

– a tanszék vezetésére, fejlesztésére, valamint azok megvalósítására vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

– a pályázó önéletrajzát és részletes szakmai életrajzát;

– az egyetemi végzettséget, doktori fokozatot, idegen nyelv-ismeretet tanúsító okiratok hiteles másolatait;

– fontosabb tudományos publikációk jegyzékét;

– hozzájáruló nyilatkozatot arról, hogy pályázati anyagát a Rendőrtiszti Főiskola bizottságai és testületei megismerhetik.

A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított 30. nap.

A pályázatot a Rendőrtiszti Főiskola Személyügyi Osztályán (1121 Budapest, Farkasvölgyi út 12.; postacím: 1525 Budapest, Rb. 27.) egy példányban kell benyújtani.

A pályázónak a véleményezést megelőzően – a főiskola szenátusa részére a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 27. § (8) bekezdés j) pontjában biztosított jog gyakorlása érdekében – a főiskola szenátusa előtt ismertetnie kell programját.

A pályázat megjelenésének a helye: Igazságügyi Közlöny, KSZK honlap, RTF honlap

A pályázattal kapcsolatos egyéb információk megismerhetők a Rendőrtiszti Főiskola Személyügyi Osztályán Kenyeres András rendőrségi főtanácsos, osztályvezetőnél, a 392-3517 vagy a 19-105 (rendészeti) telefonszámon.

A Rendőrtiszti Főiskola rektora

a felsőoktatásról szóló

2005. évi CXXXIX. tv. 88. § (1) bekezdése alapján

pályázatot hirdet

1 fő főiskolai tanári munkakör

elnyerésére a határrendészeti tanszék hivatásos állományában, vezetéselméleti tantárgyak oktatására

A főiskolai tanári kinevezés határozatlan időre létesül.

A pályázókkal szemben támasztott követelmények:

– egyetemi végzettség;

– doktori fokozat;

– a szakképesítés megszerzésétől számított legalább 10 éves szakmai gyakorlat;

– gyakorlati tapasztalatok a rendvédelmi oktatásban;

– alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos munkájának vezetésére;

– legalább egy idegen nyelven képes előadás megtartására;

– az 1996. évi XLV. tv. 3. § (3) bekezdésében írt feltételek megléte, illetve az ott írtak tudomásulvétele;

– képesség a vezetéselmélet tárgykörében előadások és gyakorlati foglalkozások vezetésére a BA és MA képzés keretében;

– alkotói módon részvétel a főiskola rendészeti vezetéselméleti tárgyú kutatásaiban;

– a hallgatói tényfeldolgozó munka konzulensként történő irányítása;

– aktív részvétel a rendészeti szervekkel, hazai és nemzetközi intézményekkel történő kapcsolatépítésben;

– annak vállalása, hogy munkáját főállásban látja el.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

– a pályázó nevét, munkahelyét és beosztását;

– tudományos fokozatát;

– eddigi szakmai munkájának részletes leírását, ezen belül:

= oktatási és tudományos munkájának részletes ismertetését,
 = tudományos, illetve szakmai szervezetekben végzett tevékenységét,
 = fontosabb tanulmányújtait;
 – nyilatkozatát fennálló foglalkoztatási jogviszonyairól, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyairól, azok tartalmáról és időbeni behatároltságáról.

A pályázathoz mellékelni kell:

– a pályázó önéletrajzát és részletes szakmai életrajzát;
 – az egyetemi végzettséget, doktori fokozatot, idegen nyelv-ismeretet tanúsító okiratok hiteles másolatait;
 – hozzájáruló nyilatkozatot arról, hogy pályázati anyagát a Rendőrtiszti Főiskola bizottságai és testületei megismerhetik.

A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított 30. nap.

A pályázatot a Rendőrtiszti Főiskola Személyügyi Osztályán (1121 Budapest, Farkasvölgyi út 12.; postacím: 1525 Budapest, Rb. 27.) egy példányban kell benyújtani.

A pályázónak a véleményezést megelőzően – a főiskola szenátusa részére a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 27. § (8) bekezdés j) pontjában biztosított jog gyakorlása érdekében – a főiskola szenátusa előtt ismertetnie kell programját.

A pályázat megjelenésének a helye: Igazságügyi Közlöny, RTF honlap

A pályázattal kapcsolatos egyéb információk megismerhetők a Rendőrtiszti Főiskola Személyügyi Osztályán Kenyeres András rendőrségi főtanácsos, osztályvezetőnél, a 392-3517 vagy a 19-105 (rendészeti) telefonszámon.

Tájékoztató

Beszámoló

az Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testület 2007. évi működéséről

Az Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testület a 8/2006. (II. 22.) IM rendelet, majd hatálybalépését követően a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet alapján végezte tevékenységét. A tagok és tisztségviselők kinevezése 2006. évben történt meg, közülük dr. Varga Mihály (igazságügyi orvostan) meghalt, dr. Czenner Zsuzsanna (klinikai szakpszichológia) megbízásáról lemondott. A megüresedett helyekre a miniszter úr dr. Könczöl Franciskát (igazságügyi orvostan) és dr. Kovács Józsefet (klinikai szakpszichológia) nevezte ki. dr. Módos Katalin

(igazságügyi elmeorvostan) felmentése kérésére jelenleg van folyamatban.

Elintézetlenül maradt 2006. évről 42 ügy, 2007. évben a testülethez 284 ügy érkezett, melyek közül 42 ügy (14,8%) ellátása 2008. évre húzódott át. A hátralék 4 ülés (kb. 2 hónap) anyagának felel meg.

Az ellátott ügyek megoszlása:

Büntető ügyszak (12 ügy, 4,2%)

Erőszakos közösülés	1 ügy
Foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés	2 ügy
Kábítószerrel való visszaélés	4 ügy
Közúti baleset vétsége	3 ügy
Önbíráskodás	1 ügy
Rablás	1 ügy

Polgári peres ügyek (271 ügy, 95,4%)

Fizetési meghagyás hatályon kívül helyezése	1 ügy
Foglalkozási megbetegedés	1 ügy
Fogyatékossági támogatás	3 ügy
Gondnokság alá helyezés vagy annak megszüntetése	12 ügy
Házasság felbontása/gyermekelhelyezés	11 ügy
Jogviszony-megszüntetés és üzemi baleseti kártérítés	1 ügy
Kártérítés megfizetése	28 ügy
Kötelesrész kiadása (végrendelettel kapcs.)	1 ügy
Közig. határozat felülvizsgálata	13 ügy
Munkaügyi per	12 ügy
Orvosok és egészségügyi intézményekkel szembeni kártérítés	19 ügy
Szerződés érvénytelenségének megállapítása	4 ügy
Szolgálati viszony megszüntetése	1 ügy
Társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata	161 ügy
Végrendelet érvénytelenségének megállapítása	3 ügy

Magánfelkérés (0,4%)

Súlyos testi sértés	1 ügy
---------------------	-------

Szakterület szerinti bontásban a kirendelés 22 esetben igazságügyi elmeszakértői (6 ügy büntető, 16 ügy polgári ügyszak), 11 esetben klinikai szakpszichológiai területre irányult. Az ügyek többségében az igazságügyi orvos és a különböző szakterületeken működő klinikai szakképzett-

ségű tagok együttműködésére került sor. A társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránt indított ügyek többségében igazságügyi orvos, igazságügyi elmeorvos és az esetnek megfelelő szakképzettségű klinikus működött együtt az eseti bizottságokban. Mivel az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakértőinél a 2008. január 1-jétől hatályos rendelkezés szerint az „egészségbiztosítás” ráépített szakképesítés alkalmazási előfeltétel, a munkaképesség-csökkenés (egészségkárosodás) mértékével, a rokkantság és a fogyatékossági támogatás indokoltságával kapcsolatos ügyekben eljáró eseti bizottságok legalább egy tagja ilyen irányú szakképesítéssel is rendelkezik.

Az eseti bizottságok elnökének, referensének és tagjainak kijelölése a kirendelő végzés és az ügy jellege alapján a R. 28. § és az összeférhetetlenségi szabályok figyelembevételével történik. Egyetlen esetben fordult elő, hogy csak a bíróság észlelte a referens összeférhetetlenségét, illetve ugyanezen ügyben a bíróság egy szakértői intézmény vezetőjének részvételét összeférhetetlennek találta, mert bár a korábbi szakvélemények elkészítésében nem vett részt, a díjjegyzéket, mint az eljáró intézet vezetője, aláírta.

Gyakoribb probléma, hogy mivel a tagok időbeosztása 2-3 hónapra előre nem minden esetben tervezhető, az időszerség biztosítása érdekében néhány alkalommal az eseti bizottságok összetételét módosítani kellett.

A Testület tagjainak igénybevétele nem egyenletes, amit részben a szakterület szerinti összetétel, részben az ügyek területi eloszlása indokol (a megkeresések nagyobb része a főváros, illetve Pest megye bíróságaitól érkezik).

A 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 15. §-a alapján, ha olyan különleges szakértelemmel rendelkező személy közreműködése szükséges, amellyel a testület tagjai nem rendelkeznek, más szakértő igénybevétele is lehet mód, aki azonban jelenleg már nem tagja az eseti bizottságnak, hanem a bíróság külön kirendelése alapján jár el, szükség esetén a Testület és a szakértő egyesített szakvéleményt terjeszt elő. Erre egyes kisebb klinikai szakterületek (plasztikai sebészet, fogászat stb.) mellett olyan ügyekben kerül sor, amikor a testület ilyen szakképzettséggel rendelkező tagjai az adott ügyben összeférhetetlenség miatt nem járhatnak el.

Tartalmi oldalról vizsgálva, büntető ügyszakban az igénybevétel minimális. A korábbi években az ETT Igazságügyi Bizottságának gyakorlatában az ügyek mintegy fele büntető ügyszakból került ki, az összetétel később fokozatosan a polgári ügyszak felé tolódott el. Az elmúlt évtizedekben az igazságügyi orvosszakértők igénybevétele tekintetében észlelhető változás a polgári ügyek túlsúlyát ugyan magyarázza, de a jelenleg észlelhető arány eltúlnak tűnik. Az 1998. évi XIX. tv. hatálybalépését követően a hatóságok és a bíróságok – kevés kivételtől eltekintve – a 111. § (5) bekezdés rendelkezéseit úgy értelmezik, hogy ellentmondó szakértői vélemények esetén nem a testületet, hanem intézményt vagy természetes személyt ke-

resnek meg szakértői vélemény előterjesztése céljából. Az eljárási törvény értelmezése nem a testület jogköre, de a mindennapi igazságügyi szakértői gyakorlat azt mutatja, hogy büntető ügyszakban sem csökkennek az egymásnak ellentmondó szakértői vélemények, és a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 2. §-a alapján a bíróságoknak és hatóságoknak módjuk lenne az ellentét feloldása érdekében a testület megkeresésére.

A büntető ügyszakban az országosan kiemelt ügyek mellett relatíve gyakori a kábítószerrel való visszaélés, illetve a kábítószer-függőség megállapítása ügyében történő megkeresés. Tapasztalataink szerint az eljáró szakértők egy része tévesen értékelve a Btk. előírásait és az Igazságügyi Orvostani Szakmai Kollégium 21. sz. Módszertani levelét, a szubjektív tünetek túlértékelése alapján vonnak le következtetéseket, és ez vezet a bíróságok által észlelt ellentmondások kialakulásához.

Az ügyek több mint felét (56,7%) a munkaképesség-csökkenés mértékének, az esetleges rokkantság indokoltságának kérdéseivel kapcsolatos megkeresések teszik ki. Tartalmilag az ügyek jelentős része a szociális problémának a társadalombiztosítási ellátás terhére történő megoldása által felvetett konfliktusokból adódik, és várható, hogy az ügyek a 2008. január 1-jétől változó szabályok következtében a jövőben még szaporodni is fognak.

Az orvosokkal és az egészségügyi intézményekkel szemben indított kártérítési ügyek (19 ügy, 6,7%) számarányukhoz képest jelentős társadalmi érdeklődésre tartanak számot. A Testülethez általában a felperesek által peren kívül beszerzett szakértői vélemények és a bíróság által kirendelt szakértők véleményei között fennálló ellentétek miatt érkezik a megkeresés. Az ügyek túlnyomó részében az eljáró eseti bizottságok a bíróságok által kirendelt szakértők véleményeit tartották szakmailag megalapozottnak. A peren kívül beszerzett igazságügyi szakértői vélemények részben nem teljes körű dokumentáción alapultak, részben csak a felperesi álláspontot vették figyelembe.

Az egyéb jellegű megkeresések száma évek óta sem arányaiban, sem tartalmában nem változott, többségüket a kártérítés iránti, illetve a gondnokság alá helyezés miatt indult perek teszik ki.

Mivel a jogerős ítéletekből a Testület másolatot nem kap, semmilyen visszajelzésünk nincs arról, hogy a véleményeket a bíróságok milyen mértékben tudják az ítélethozatalhoz felhasználni.

Az elmúlt csaknem két év tapasztalatai lehetőséget adnak arra is, hogy szakértői szempontból értékeljük a testületek szervezése tekintetében bekövetkezett változásokat. Pozitívként jelentkezik, hogy a kis létszámú eseti bizottságok megteremtik a lehetőségét a tárgyalásokon történő személyes megjelenésre, így a közvetlenség elvének maradéktalan érvényesítésére, bár, erre a gyakorlatban csak kevés esetben került sor. Az elmúlt évek gyakorlatához képest javult az időszerség, és az a tény, hogy a vizsgálatot végző személy tagja az eljáró eseti bizottságnak, lehetőséget teremt arra, hogy megalapozottabb vita alap-

ján alakítsák ki a testületi véleményeket. Negatívum ugyanakkor, hogy nehezebb biztosítani minden tag egyidejű jelenlétét, illetve a korábbi formában történő testületi állásfoglalások esetén több, különböző szakterületet képviselő szakértő álláspontját tükrözte az állásfoglalás, ami szakmailag szélesebb körű megközelítést biztosított, mint a 3 vagy legfeljebb 5 tagú eseti bizottságok véleményei.

A felszámított szakértői díjakat 193 ügyben 27 260 920 Ft értékben utalták át 2007. évben a bíróságok és kirendelő hatóságok. A korábbi évről történő áthúzódásokat is figyelembe véve ez azt jelenti, hogy az ügyek harmadában a szakértői díjak megállapítása és kifizetése nem a többször módosított 3/1986. (II. 21.) IM rendeletben előírt határidők figyelembevételével történik meg.

KÖZLÖNY

§

A Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó

kiadásában megjelenik a

MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR DVD

Tartalom

Online adatbázis és napi adatfrissítési szolgáltatás

A MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR DVD havi frissítésű lemeze közel 150 000 jogszabálysöveget tartalmaz. Az alapszövegek mellett egységes szerkezetben közli azok mindenkor hatályos változatát, korábbi szövegváltozatait, illetve a már hatályon kívül helyezett jogszabályokat is, továbbá az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, a miniszterelnök, a miniszterek, az Alkotmánybíróság, a Legfelsőbb Bíróság, az Országos Választási Bizottság stb. határozatait, állásfoglalásait, a különböző irányelveket és iránymutatásokat, neves szerzők által készített kommentárokat, nemzetközi szerződéseket, tájékoztatókat, hirdetményeket, pályázati felhívásokat, törvényjavaslatokat és törvényindokolásokat. A szövegek és adatbázisok közvetlen forrásai a hivatalos lapok, így a Magyar Közlöny, az ágazati közlönyök, az Alkotmánybíróság Határozatai, a Határozatok Tára, továbbá a Bírósági Határozatok, a Versenyfelügyeleti Értesítő, az Adó és Ellenőrzési Értesítő és a Versenybírósági Határozatok.

A HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR előfizetői számára a jogszabályok naponta aktualizált online adatbázisa ingyenesen érhető el, továbbá lehetőség van a havonta megküldött DVD-adatbázis napi rendszerességű aktualizálására, internetről letöltött adatcsomag segítségével. E két szolgáltatás segítségével a jogszabály-változások folyamatosan nyomon követhetők.

Sokoldalúság

A HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR jogszabály-szolgáltatását többféle keresési lehetőség teszi teljessé. A kényelmes eligazodást támogatja a szövegbe épített hivatkozások rendszere (tartalmilag kapcsolódó más jogszabályok, jogegységi határozatok, bírósági és versenytanácsai határozatok, APEH-iránymutatások) és a joganyagok belső felépítésének és külső kapcsolatainak interaktív ábrázolása is.

A HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR és az EU-Jogszabálytár között az átjárhatóság biztosított, vagyis ha a magyar jogszabályban hivatkozás található uniós jogszabályra, akkor azt közvetlenül meg lehet nyitni a HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁRBÓL.

Az alapprogramot kiegészítő DVD-JOGSZABÁLYTÁR Asszisztens a különböző adatállományok (Szolgáltatások Jegyzéke, magyar és angol nyelvű TEÁOR, Kereskedelmi Vámtarifá Jegyzék stb.) adatbázisszerű kezelésének segítője, újdonság- és változásfigyelő szolgáltatása pedig lehetővé teszi a jogszabályváltozások hatékony követését. Iratmintáitárunkat folyamatosan frissítjük és bővítjük. Űrlapkitöltő programunk a gazdasági társaságok alapításával, működésével kapcsolatos formanyomtatványok kitöltésére és tárolására alkalmas.

(A Jogszabálytár bármely szövegrészlete kinyomtatható vagy szövegszerkesztőbe átemelhető.)

Éves előfizetési díjak

Önálló változat	81 000 Ft + áfa	☐
5 munkahelyes hálózati változat	143 000 Ft + áfa	☐
10 munkahelyes hálózati változat	180 000 Ft + áfa	☐
25 munkahelyes hálózati változat	292 500 Ft + áfa	☐
50 munkahelyes hálózati változat	382 500 Ft + áfa	☐
100 munkahelyes hálózati változat	650 000 Ft + áfa	☐

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a **MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR DVD** változatát példányban, 2008. hónaptól.

A megrendelő neve:

A megrendelő címe:

Ügyműködő neve:

Telefonszáma:

Küldési név, cím:

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

A Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó kiadásában
– a Kreátor Info Kft. szervezésében – megjelent a

„Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében” című kiadvány

A két kötetből álló kiadvány célja, hogy az egyes részterületeket sorra véve bemutassa, hogy melyek azok a leggyakoribb hibák, amelyeket a helyi önkormányzatok a rendeleteik megalkotásánál elkövetnek, mégpedig a jelentősebb alkotmánybírósági határozatok tükrében. Mindezen túl egy önálló kötet tartalmazza az Európai Bíróság azon ítéleteit, amelyekben helyi vagy regionális önkormányzatok, illetve helyi vagy regionális hatóságok voltak érintettek, vagy ellenük folyt az eljárás. E kiadvány olyan fontos információk gyűjteménye, melyet a helyi önkormányzatok felhasználhatnak majd a helyi jogalkotás előkészítésénél.

A „Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében” című könyvben tematikus sorrendben kerül rendszerezésre az egyes témakörök szempontjából fontos AB határozatok rövid, kivonatolt tartalma, amely minden jegyző és helyi döntéshozó számára – az önkormányzati rendeletalkotáshoz – szükséges és elengedhetetlen jogforrás.

E mellett az egyes önkormányzati rendeletalkotási tárgykörökre vonatkozóan az önkormányzati rendeletalkotásra felhatalmazást adó hatályos jogszabályok, az egyes rendeletek főbb tartalmi elemeinek és ezen elemekhez kapcsolódó AB döntések ismertetése is sor kerül. Az AB határozatok lényegi kérdéseinek felvázolása mellett a megsemmisített rendeletek, szakaszok helyett helyes megoldásokra is utal a kiadvány a célból, hogy segítséget nyújtson a jegyző számára a helyi jogalkotási problémák megoldásához.

A kötet fő gerincét alkotják a következő önkormányzati témákban alkotott alkotmánybírósági döntések: a helyi jogalkotás általános kérdései és a jogi alapelvek érvényesülése az önkormányzati rendeletekben, a helyi adó, a hatósági ár, a szociális támogatások, gyermekvédelmi ellátások, lakás- és helyiséggazdálkodás, hulladékgazdálkodás, állattartás, közterület-használat, vásárok és piacok rendje, építésügy, önkormányzati vagyon, költségvetés, útépitési és közműépítési díj, az önkormányzat szervezete és működése.

Külön érdekessége a kiadványnak, hogy a szerzők olyan alkotmánybírósági határozatokat is bemutatnak, amelyek időközben a magyar jogszabályok módosítása, illetve a közösségi jognak való megfelelés okán nem alkalmazhatók, ezzel ugyanis elkerülhető, hogy adott esetben a jogalkotó olyan határozatra hivatkozzon a szabályozás során, amely okafogyottá vált.

Magyarország uniós csatlakozása óta kiemelt jelentősége van a közösségi előírások betartásának is mind a helyi önkormányzati rendeletek alkotása, mind pedig a helyi önkormányzatok törvényes működésének biztosítása során. Így a kiadvány az Európai Bíróság ítéleteinek rövid ismertetése mellett az adott helyzetben alkalmazandó közösségi jogszabály hivatkozását, a helyes értelmezést és a követendő magatartást is tartalmazza. Más tagállamok önkormányzatainak negatív tapasztalatai nagy segítségül szolgálhatnak a jegyzők számára a közösségi jogszabályok helyes alkalmazásához és a közösségi jogsértések elkerüléséhez.

A „Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében” című kötet szerzői a magyar önkormányzati rendszer és az Európai Unió joganyagának kiváló ismerői:

Dr. Gyergyák Ferenc főtanácsadó (Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága)

Dr. Orova Márta főosztályvezető-helyettes (Önkormányzati Minisztérium, Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztály)

Sárközyné dr. Szabó Piroska, jegyző

Dr. Zöld-Nagy Viktória közigazgatási jogász (Önkormányzati Minisztérium, Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztály)

A **Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó** a „Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében” című kiadványt ajánlja az ország valamennyi jegyzőjének, körjegyzőjének, főjegyzőjének, a polgármestereknek, megyei közgyűlési elnököknek, a képviselő-testületek tagjainak, valamint a helyi jogalkotás előkészítésében részt vevő hivatali munkatársaknak.

A 384 oldal terjedelmű kiadvány ára: **3948 Ft** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a „Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság döntéseinek tükrében” című kiadványt (ára: **3948 Ft** + postaköltség), példányban, és kérem juttassák el az alábbi címre:

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutalom.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

A Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó
kiadásában megjelenik az

EU-JOGSZABÁLYTÁR

Az EU-Jogszabálytár az Európai Unió magyarra lefordított elsődleges (alapszerződések, csatlakozási okmányok) és másodlagos (az Európai Unió szervei által alkotott jogi aktusok) joganyagát tartalmazza.

Az EU-Jogszabálytár DVD-n a dokumentumok többféle szempont (évszám, Celex-szám, kibocsátó stb.) szerint kereshetők. Az adatbázisból megismerhetők a joganyagok jellemzői (megjelenés adatai, kibocsátó, hatályosság, egyéb lényeges megjegyzések stb.), valamint közvetlenül elérhetők azok kapcsolatai más EU-s, illetve magyar jogszabályokkal.

Az Európai Unió jogában kevésbé jártas felhasználók számára lényeges információkkal szolgálnak az EU Asszisztens menüpontban található ismertető.

Az EU Extra menüpont tartalmazza a magyar csatlakozási okmányt, valamint egyéb kiemelkedően fontos európai vonatkozású dokumentumokat.

Az EU-Jogszabálytár felhasználóbarát kialakítása és könnyen kezelhető funkciói hasznos és gyors segítséget nyújtanak mind az EU-jogban már jártas, mind az azzal most ismerkedő felhasználók számára.

Az EU-Jogszabálytár és a HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR között is működik az átjárhatóság, vagyis ha az EU-Jogszabálytárban magyar jogszabályra van hivatkozás, akkor azt az EU-Jogszabálytárból azonnal meg lehet nyitni.

Az EU-Jogszabálytár előfizetési díjából a Hivatalos Jogszabálytár előfizetői 50% kedvezményt kapnak.

Éves előfizetési díjak

Önálló változat	72 000 Ft + áfa	☐
5 munkahelyes hálózati változat	130 000 Ft + áfa	☐
10 munkahelyes hálózati változat	160 000 Ft + áfa	☐
25 munkahelyes hálózati változat	260 000 Ft + áfa	☐
50 munkahelyes hálózati változat	340 000 Ft + áfa	☐
100 munkahelyes hálózati változat	590 000 Ft + áfa	☐

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **EU-JOGSZABÁLYTÁR** változatát példányban, 2008. hónaptól.

A megrendelő neve:

A megrendelő címe:

Ügyműködő neve:

Telefonszáma:

Küldési név, cím:

Keltezés:
.....
cégszerű aláírás

Megrendeléssel kapcsolatban érdeklődni lehet a 06-80-200-723-as zöldsámunkon és a 266-5095-ös telefonszámon.

A megrendeléseket a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó címére (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6., faxszámon a 266-8906, illetve e-mail-en az ugyfel@mhk.hu-ra) kérjük eljuttatni.

Szerkesztésért felelős: Laborcne dr. Balogh Éva

Kiadja: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó (1085 Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu).

Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó a Fama ZRt. közreműködésével.

Telefon: 235-4554, 266-9290/240, 241 mellék.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746,

e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen,

1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357.

Terjesztés: tel.: 317-9999, 266-9290/245 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti

Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).

2008. évi éves előfizetési díj: 18 900 Ft áfával, féléves előfizetési díj: 9450 Ft áfával, egy példány ára: 1680 Ft áfával.

HU ISSN 0133-7645

08.1869 – Nyomja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

